

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
STYCZEŃ 2021

ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 388

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH**Rada Programowa:**

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 388. W badaniu uczestniczyły 383 przedsiębiorstwa. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
	9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	27
	10) Konkurencyjność towarów zagranicznych	29
	11) Bariery działalności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	32

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

Uwaga: Jak co roku, w styczniu 2021 r. IRG dokonał rewizji danych za rok 2020, uwzględniając wszelkie informacje, które z różnych powodów zostały pominięte w dwunastu ostatnich miesięcznych raportach z badania koniunktury w przemyśle przetwórczym. Na skutek rewizji wartości wskaźnika, sald i ich składowych, przedstawione w niniejszym opracowaniu, mogą różnić się od dotychczas opublikowanych.

1. W styczniu odnotowano kolejną poprawę koniunktury, zarówno w skali miesiąca jak i roku. Wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zwiększyła się w skali miesiąca o 2,3 pkt. Obecnie wynosi -5,7 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,9 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury wzrosła w ciągu miesiąca o 2,2 pkt i wynosi -5,5 pkt. Jest wyższa niż przed rokiem o 9,4 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 8,4 pkt do poziomu -3,5 pkt. Jest o 1,4 pkt wyższa od wartości sprzed roku.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa wzrostu wartości wskaźnika koniunktury nie odnotowano tylko w przedziale zatrudnienia 51-250 pracowników. Spadek wartości wskaźnika dla tej grupy przedsiębiorstw wyniósł 2,5 pkt. Obecnie wynosi ona -8,5 pkt, dokładnie tyle co przed rokiem. Dla pozostałych grup zatrudnienia zanotowano wzrosty zarówno w skali miesiąca jak i roku. Największy miesięczny wzrost, o 7,5 pkt, odnotowano dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu ponad 500 pracowników, a najmniejszy, o 5,3 pkt, dla firm zatrudniających od 251 do 500 osób. Najniższą wartość, -9,3 pkt, wskaźnik przyjął dla producentów zatrudniających do 50 pracowników, a najwyższą, 8,5 pkt, dla przetwórców o zatrudnieniu ponad 500 pracowników.

3. O poprawie koniunktury informują tylko producenci półproduktów i dóbr inwestycyjnych. Wartości IRGIND dla tych dwóch grup przedsiębiorstw wzrosły odpowiednio o: 5,4 i 1,3 pkt. W produkcji trwałych i nietrwałych dóbr konsumpcyjnych miały miejsce spadki wartości wskaźnika odpowiednio o: 6,9 i 3,2 pkt. Najniższą wartość wskaźnika, -18,7 pkt, odnotowano dla przedsiębiorstw wytwarzających nietrwale dobra konsumpcyjne, a najwyższą, -0,8 pkt, dla przedsiębiorstw produkujących półprodukty. Spadek wartości wskaźnika w skali roku zanotowano wyłącznie dla producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych.

4. Pogorszenie się koniunktury nastąpiło w trzech makroregionach: północno-zachodnim (o 2,1 pkt), południowo-zachodnim (o 8,6 pkt) i wschodnim (o 2,1 pkt). W pozostałych makroregionach koniunktura uległa poprawie. Największy wzrost wartości wskaźnika, o 17,3 pkt, zanotowano dla makroregionu centralnego, a najmniejszy, o 3,4 pkt, odnotowano dla województwa mazowieckiego. Najwyższą wartość, -0,7 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu południowego, a najniższą, -12,8 pkt, dla makroregionu północno-zachodniego. Roczny spadek wartości wskaźnika koniunktury odnotowano tylko dla makroregionu północno-zachodniego (o 3,2 pkt).

5. Styczniowa poprawa koniunktury to skutek nasilenia się pozytywnego oddziaływania czynników cyklicznych. Przedsiębiorstwa informują o wzroście poziomów produkcji i zamówień eksportowych. Zmniejszyły się natomiast wielkości zamówień ogółem i zatrudnienia. Obniżył się poziom zapasów. Pogorszyły się nastroje producentów i ich sytuacja finansowa. Oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju są najgorsze od maja ubiegłego roku. Pomimo wzrostu poziomu produkcji stopień wykorzystania mocy wytwórczych obniżył się niemal do wysokości z drugiego kwartału ub.r. (wówczas 55,8%, obecnie 56,1%), najniższej w historii badania. Znacznie wzrósł poziom cen wyrobów gotowych. Narasta uciążliwość większości barier działalności gospodarczej. Przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji w przemyśle przetwórczym i gospodarce w nadchodzących miesiącach są jednak optymistyczne. Spodziewane jest polepszenie się koniunktury, bardzo wyraźne jeśli chodzi o wielkości produkcji, zatrudnienia i zamówień (wartości dwóch pierwszych sald prognostycznych są dodatnie).

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zwiększyła się w skali miesiąca o 4,5 pkt, do wysokości -12,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 10 pkt. Wzrost poziomu produkcji odnotowano w obu sektorach własnościowych. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości produkcji miał miejsce u producentów półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 20,8 pkt), a największy spadek w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 17,4 pkt). Przewidywany jest wzrost wielkości produkcji w nadchodzących miesiącach – po raz pierwszy od wybuchu epidemii COVID-19 saldo prognostyczne przyjęło wartość dodatnią (6,0 pkt).

7. Poziom zamówień ogółem obniżył się o 3,9 pkt w ciągu miesiąca i wynosi -24,5 pkt. O spadku wielkości zamówień informują tylko firmy prywatne. Obecna wartość salda ogółem jest wyższa od wartości sprzed roku o 12,7 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 24,2 pkt), a wzrost zanotowali tylko producenci półproduktów (o 0,5 pkt). Spodziewany jest znaczny wzrost poziomu zamówień w kolejnych miesiącach.

8. Wzrósł natomiast poziom zamówień eksportowych. Saldo w ciągu miesiąca zwiększyło swoją wartość o 0,9 pkt, do wysokości -20,1 pkt. O wzroście informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Obecna wartość salda jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,9 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zamówień eksportowych odnotowano w produkcji półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 3,0 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 22,5 pkt). Firmy z obu sektorów własnościowych przewidują wzrost poziomu zamówień eksportowych w najbliższych miesiącach.

9. Poziom zapasów wyrobów gotowych zmniejszył się w ciągu miesiąca o 0,8 pkt. Spadek wielkości zapasów miał miejsce tylko w firmach prywatnych. Obecna wartość salda ogółem, -1,4 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 0,4 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zapasów miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 10,6 pkt), a największy wzrost w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 1,4 pkt). Prognozowany jest dalszy spadek wielkości zapasów w następnych miesiącach.

10. Poziom cen wyrobów gotowych wzrósł w ciągu miesiąca aż o 18,7 pkt. Obecna wartość salda, 20,9 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,5 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 25 pkt), a najmniejszy w produkcji półproduktów (o 14,3 pkt). Spodziewany jest dalszy wzrost poziomu cen w najbliższym okresie.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 0,2 pkt. Jest równa -0,8 pkt i wyższa od wartości sprzed roku o 11,7 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zatrudnienia miał miejsce u producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się o 7,4 pkt), a największy wzrost w produkcji półproduktów (o 7,3 pkt). Ankietowani przewidują wzrost wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw uległa pogorszeniu. Saldo tego pytania zmniejszyło swoją wartość w ciągu miesiąca o 6,7 pkt i wynosi obecnie -18,4 pkt. Zmiana w skali roku jest jednak dodatnia (wzrost o 4,0 pkt). O pogorszeniu się sytuacji finansowej informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej pogorszyła się sytuacja finansowa producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda spadła o 16,8 pkt), a najmniej sytuacja finansowa producentów półproduktów (o 3,8 pkt). Przewidywana jest poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw przemysłowych w kolejnych miesiącach.

13. Pogorszyły się oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. W ciągu miesiąca saldo obniżyło swoją wartość o 12,4 pkt. Obecnie wynosi ona -69,6 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 37 pkt. Gorzej niż przed miesiącem stan polskiej oceniają firmy z obu sektorów własnościowych. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej pogorszyły się opinie producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 21,9 pkt), a najmniej opinie producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 5,2 pkt). Spodziewana jest poprawa ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju w najbliższych miesiącach.

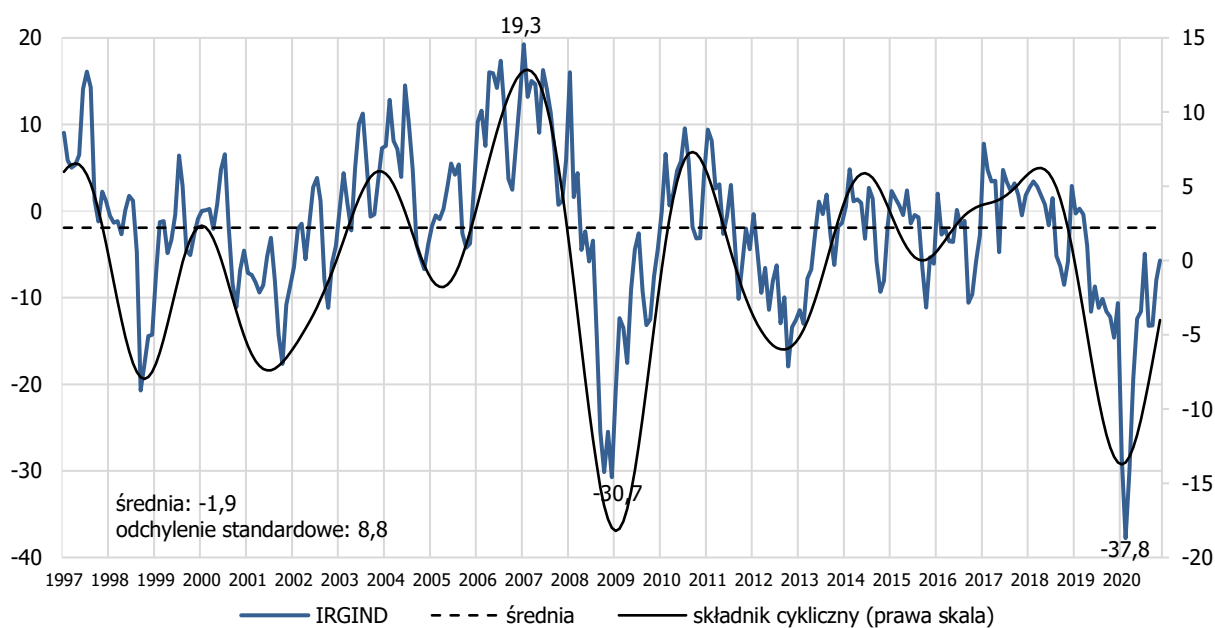
14. Znacznie zmniejszył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. W ciągu kwartału zmalał on o 19,6 punktów procentowych, z 75,7% do 56,1%. Spadek odnotowały firmy z obu sektorów własnościowych. Prognozowany jest dalszy spadek stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych w kolejnym kwartale.

15. Przedsiębiorstwa informują także o spadku konkurencyjności wyrobów z za granicy na rynku polskim. Wartość salda obniżyła się w porównaniu z październikiem 2020 r. o 4,1 pkt. Spadek w skali roku był mniejszy; wyniósł 2,6 pkt. Przewiduje się wzrost konkurencyjności wyrobów importowanych w następnym kwartale.

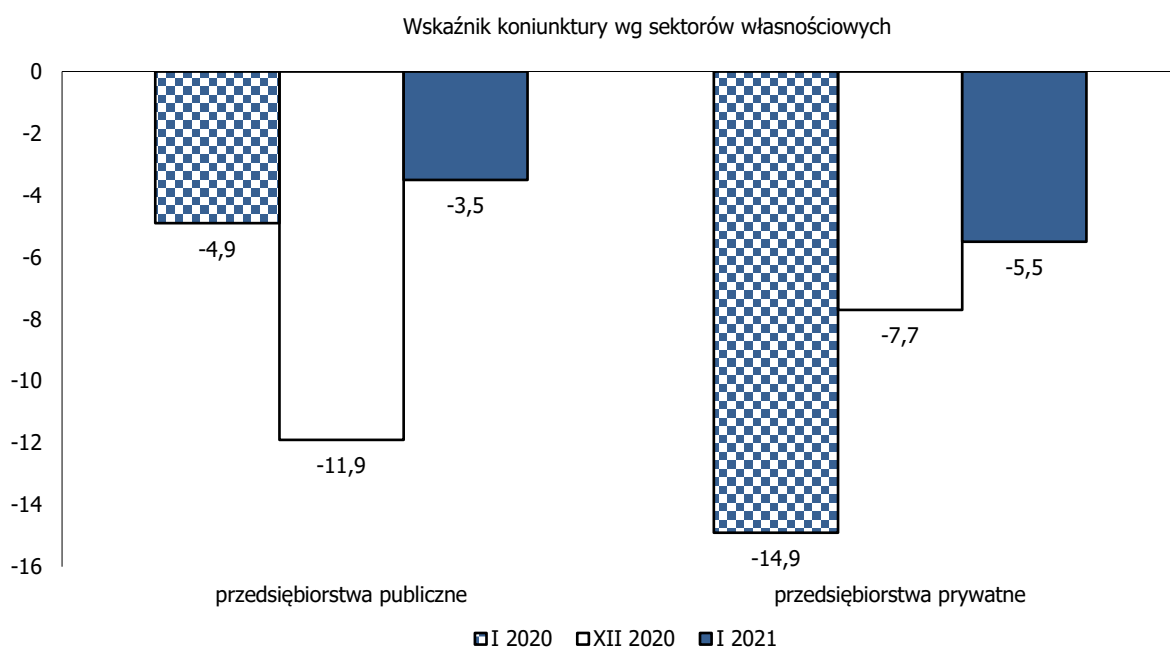
16. W porównaniu z październikiem ub. roku nastąpił znaczny wzrost uciążliwości barier działalności gospodarczej. Tak dużego nasilenia się ich dolegliwości dotychczas nie notowano. W większości wzrosty są dwucyfrowe; największy, o 25,3 pkt proc., odnotowano dla bariery braku surowców i materiałów. Problem ten nie był dotąd uznawany za poważny. Ponad dwudziestoprocentowe wzrosty odnotowano także dla: problemów z utrzymaniem płynności finansowej i braku wykwalifikowanej siły roboczej. Wzrost o 24,4 pkt proc. zanotowano dla pozycji „pozostałe”, do której uczestnicy badania zaliczyli najprawdopodobniej ograniczenia związane z pandemią. Ranking barier pozostał jednak niezmienny: 82,7% ankietowanych za największą barierę uważa niejasne i niestabilne przepisy prawne (49,4% przed rokiem), 81,9% wskazuje niewystarczający popyt krajowy (52,2% rok temu), a 79,2% obciążenia podatkowe (48,1%).

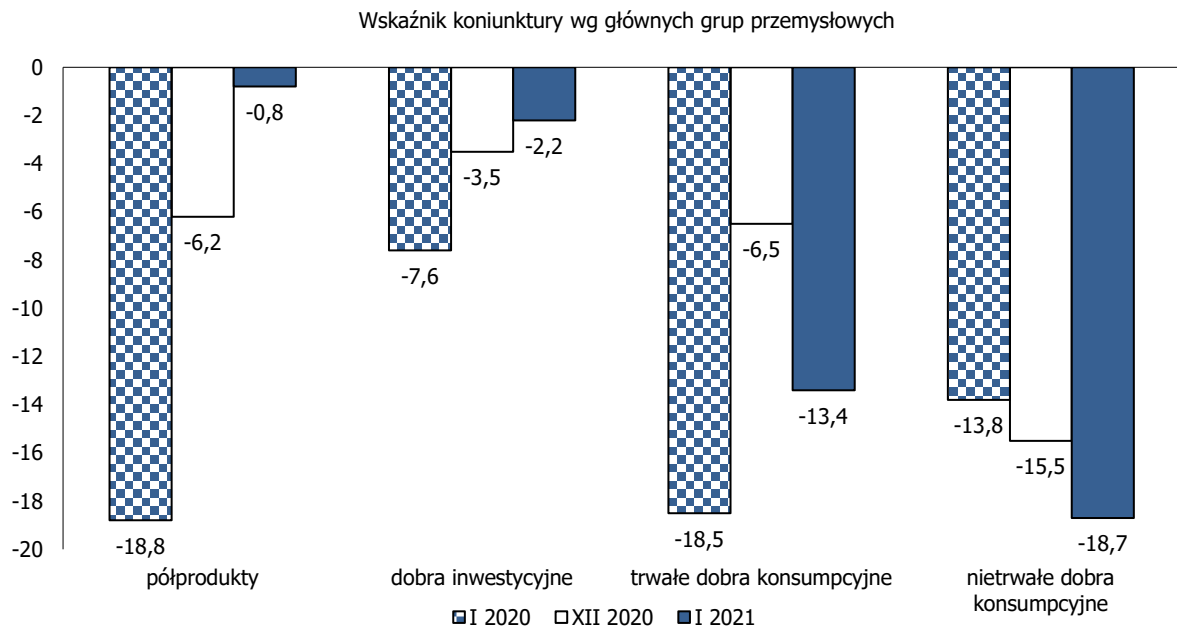
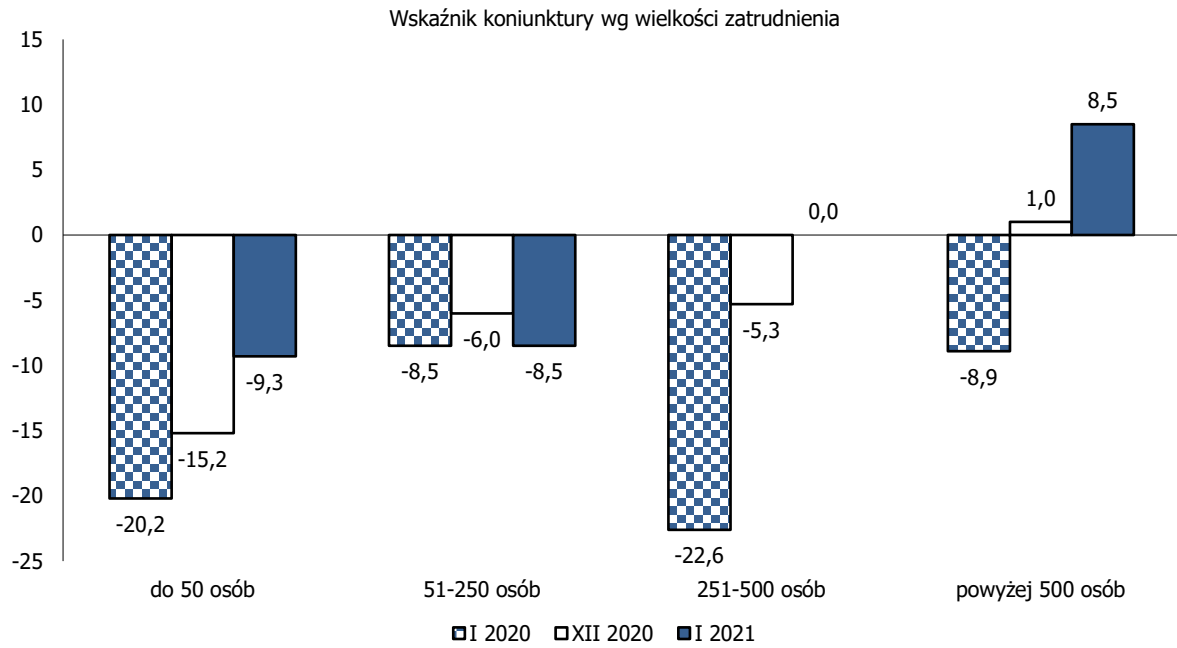
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

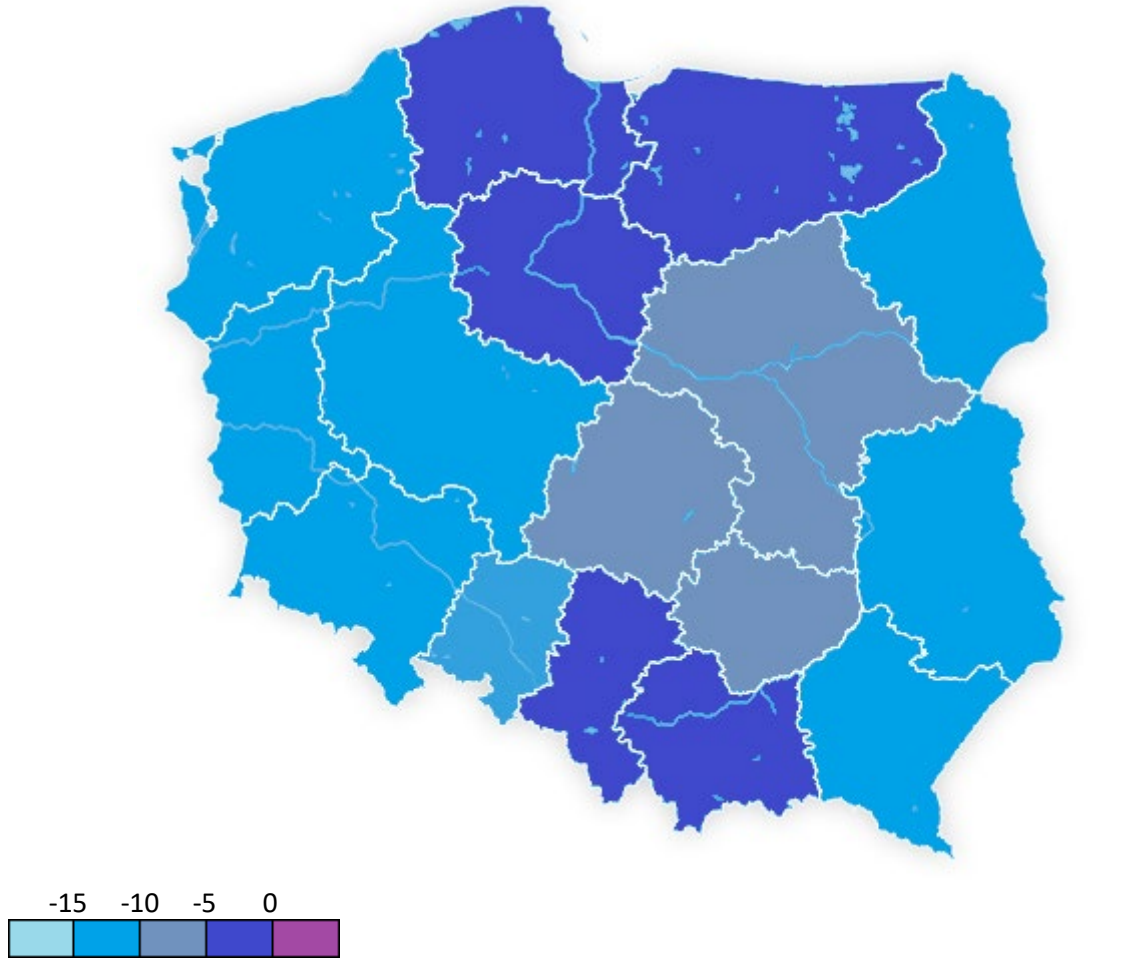

składowe salda	I'20	IX'19	X'20	XI'20	XII'20	I'21
1. wielkość produkcji – przewidywania	-8,4	-1,8	-27,1	-21,5	-3,9	6,0
2. wielkość zamówień – stan	-37,2	-18,4	-15,0	-23,2	-20,6	-24,5
3. zapasy - stan	-1,8	-5,4	-2,4	-5,1	-0,6	-1,4
wskaźnik koniunktury (IRGIND): (1.+2.-3.)/3	-14,6	-4,9	-13,2	-13,2	-8,0	-5,7

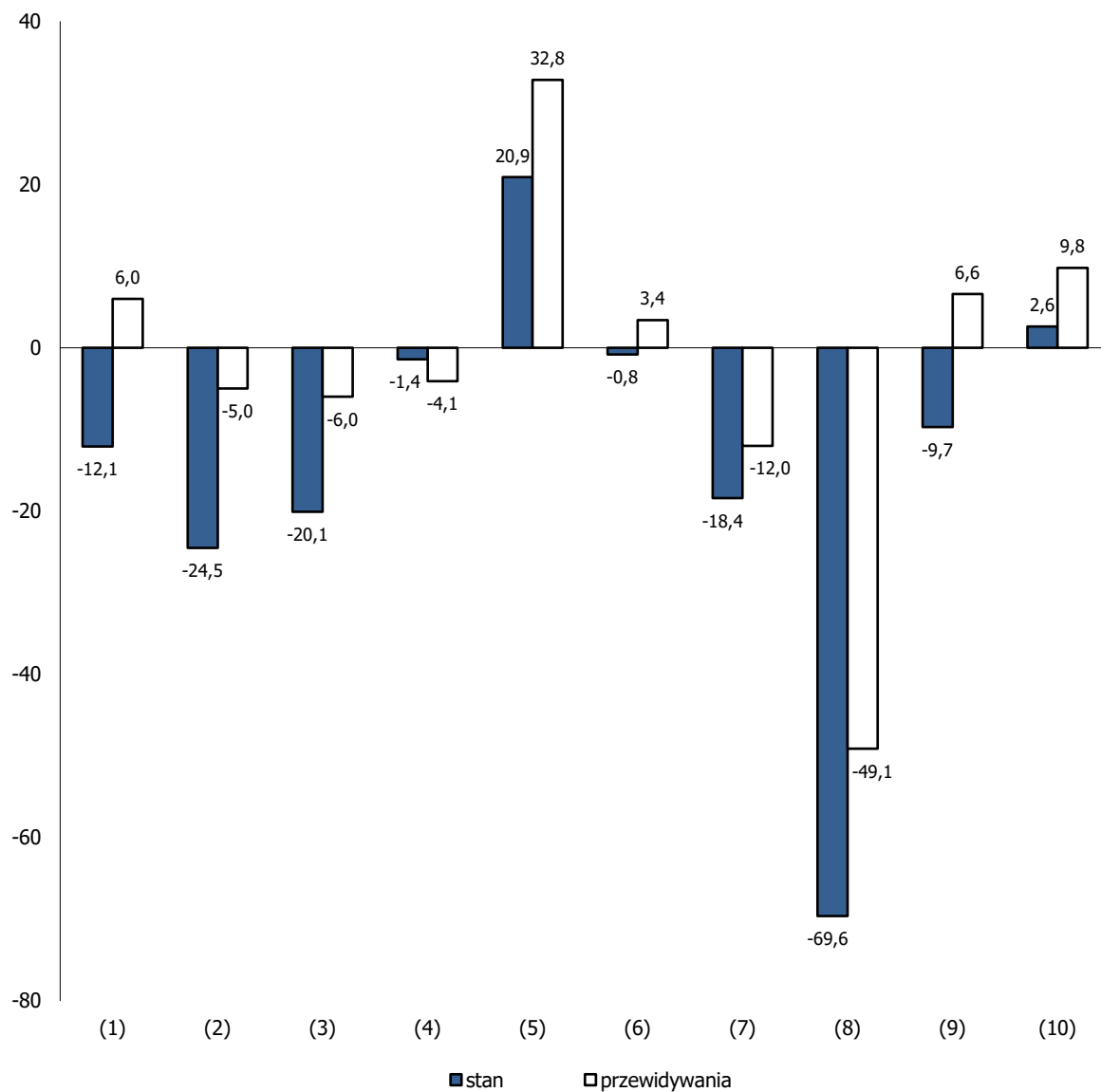

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	I 2020	XII 2020	I 2021
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-20,1	-8,0	-0,7
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-9,6	-10,7	-12,8
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-12,4	-2,4	-11,0
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-3,5	-10,0	-3,5
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-16,9	-25,3	-8,0
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-14,1	-8,8	-10,9
Województwo mazowieckie	-30,1	-10,6	-7,2

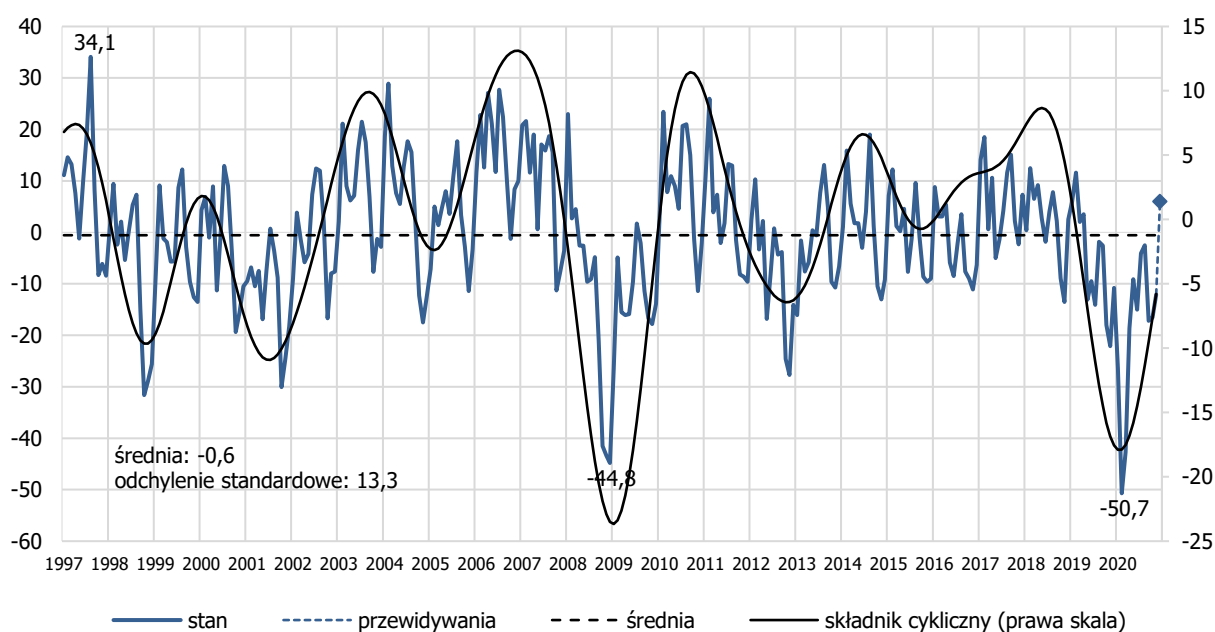
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

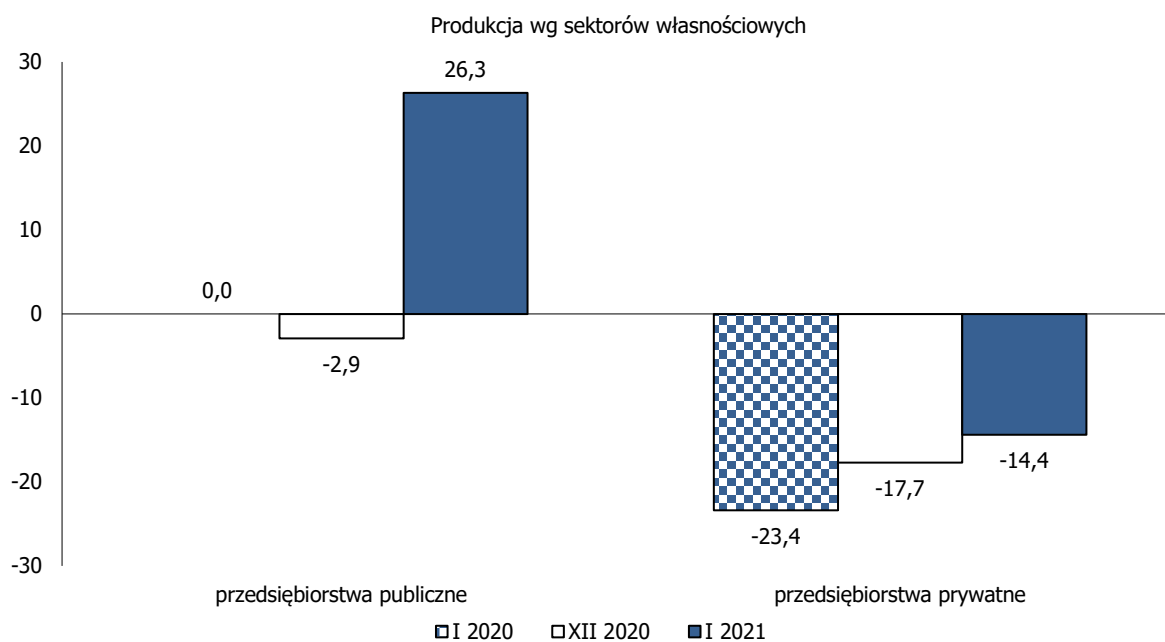
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (10) konkurencyjność towarów zagranicznych

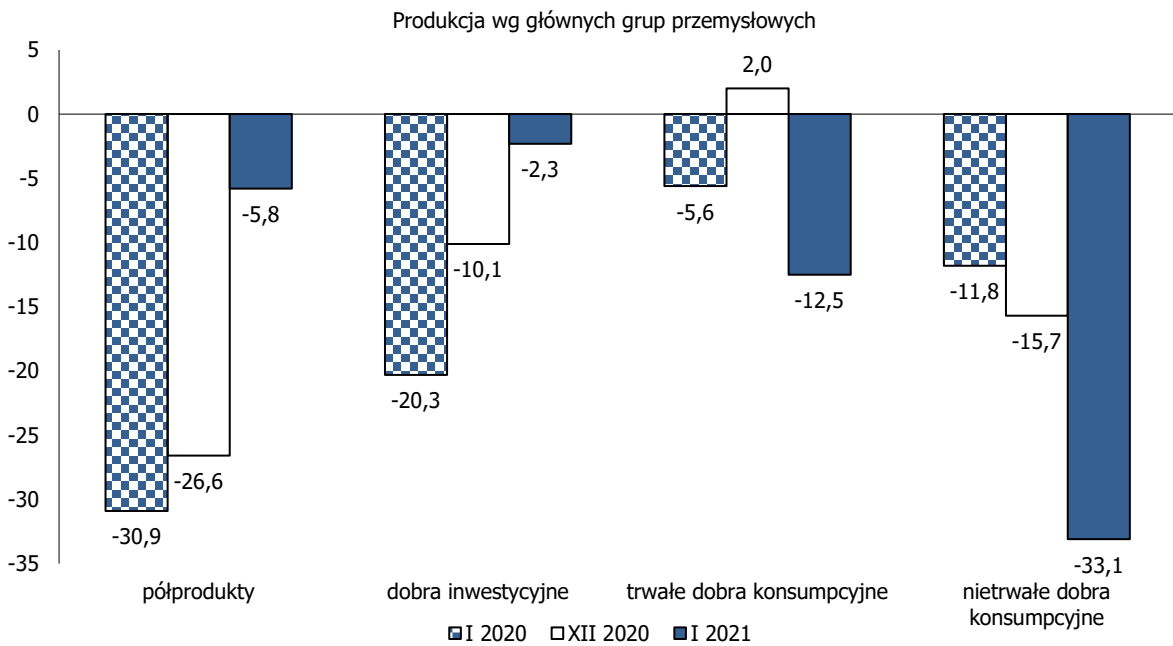
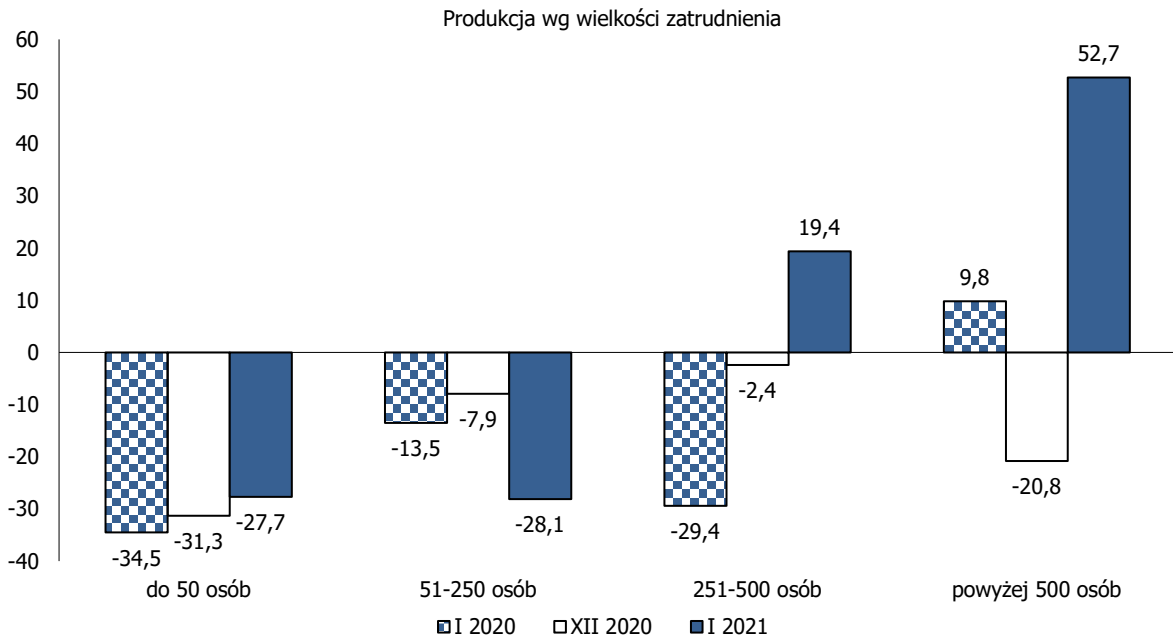
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

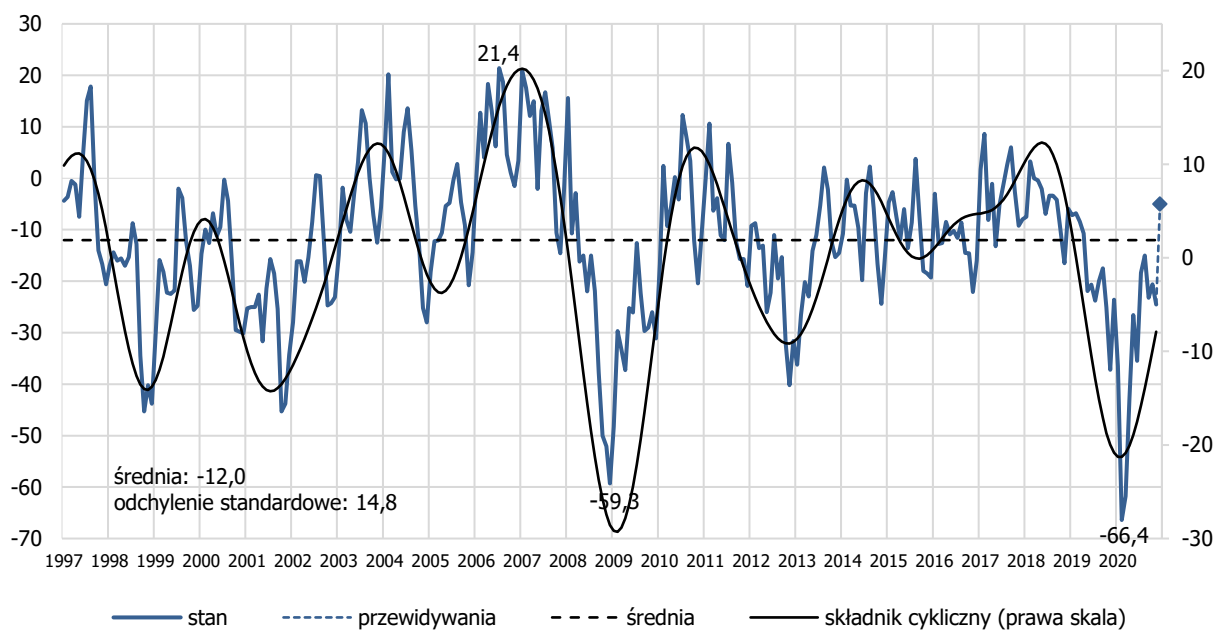

	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
wzrost	17,8	24,8	16,5	17,8	20,6	31,9
brak zmiany	42,2	47,9	49,8	47,7	46,6	42,2
spadek	39,9	27,3	33,7	34,5	32,8	25,9
saldo (1.-3.)	-22,1	-2,5	-17,2	-16,6	-12,1	6,0

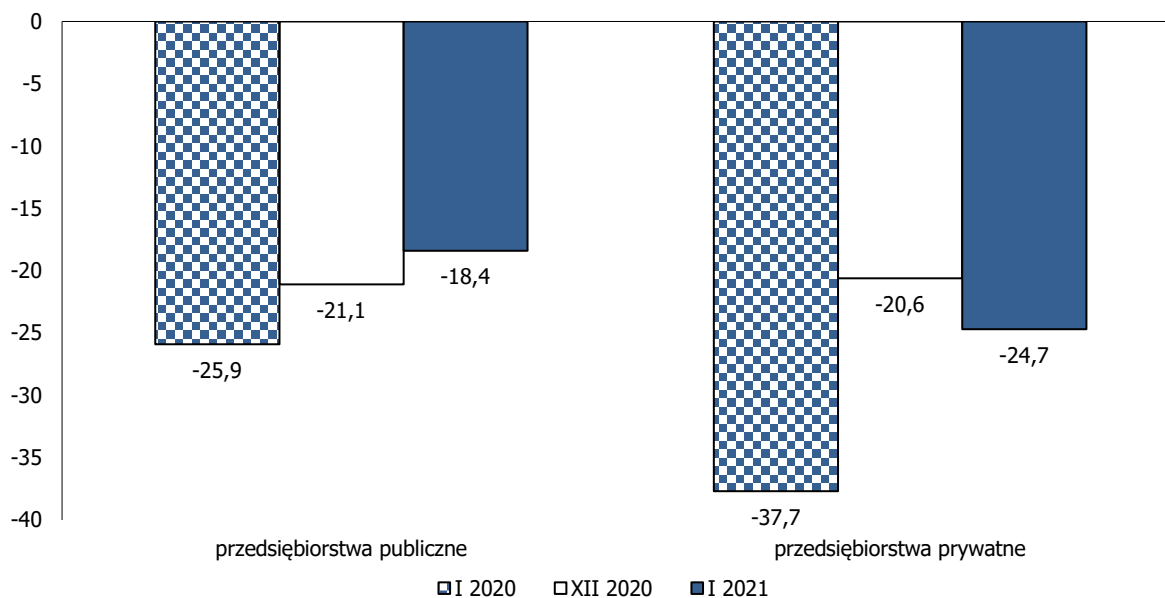

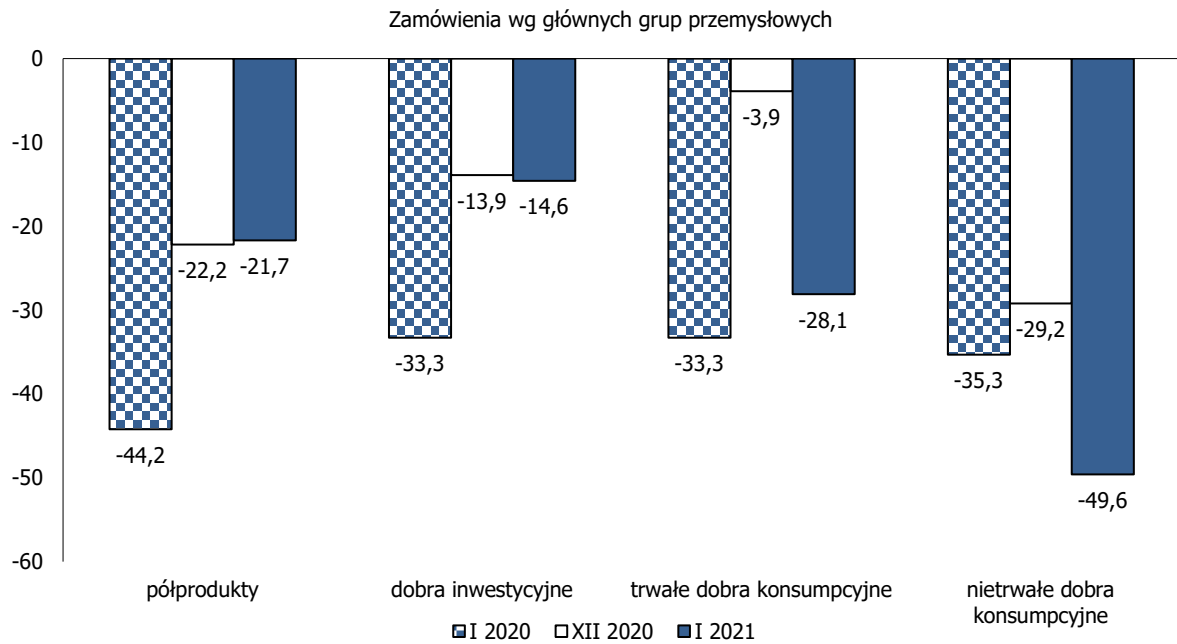
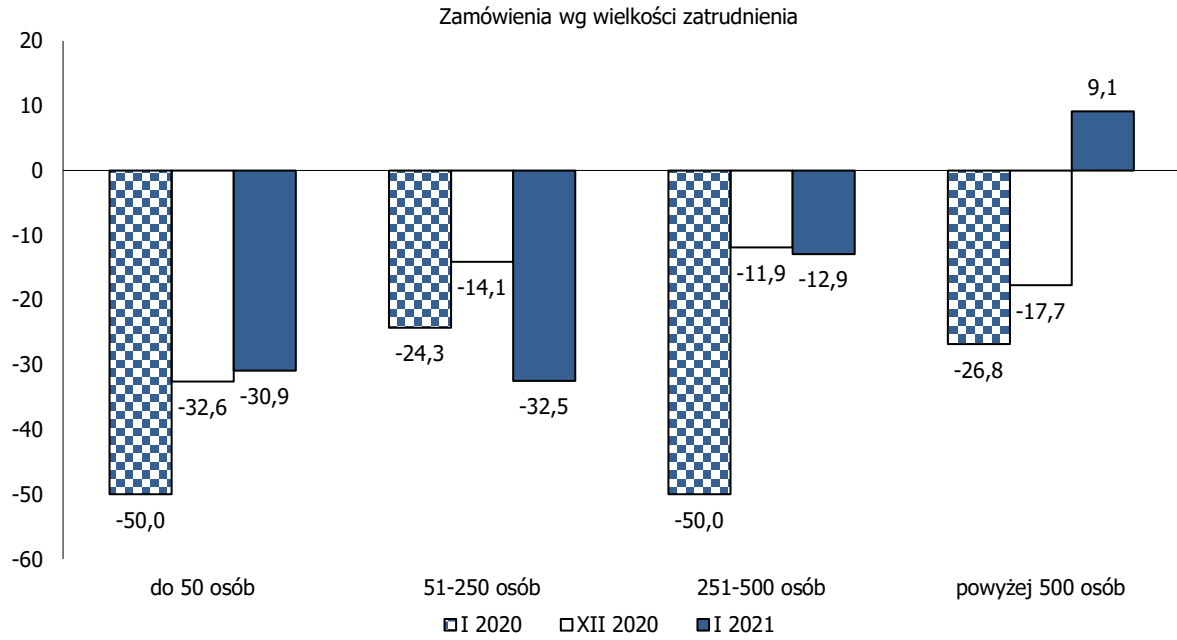
2. Zamówienia ogółem

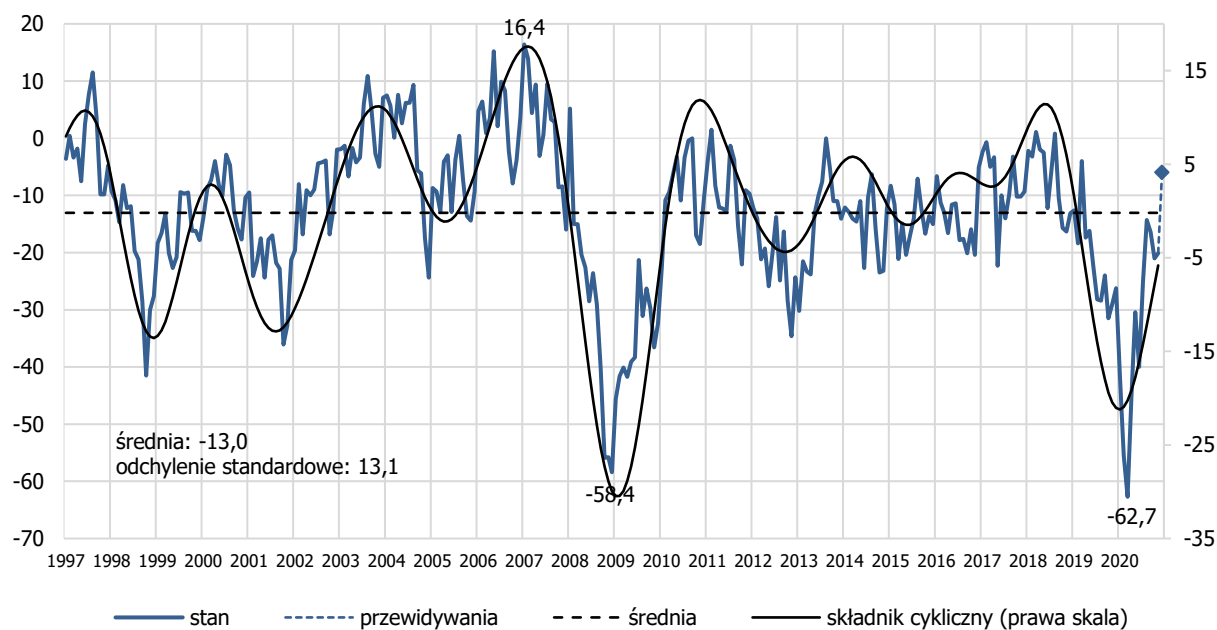
	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
wzrost	9,7	20,1	14,6	17,0	15,2	26,5
brak zmiany	43,3	44,7	47,6	45,4	45,1	41,9
spadek	46,9	35,2	37,8	37,6	39,7	31,5
saldo (1.-3.)	-37,2	-15,0	-23,2	-20,6	-24,5	-5,0

Zamówienia wg sektorów własnościowych

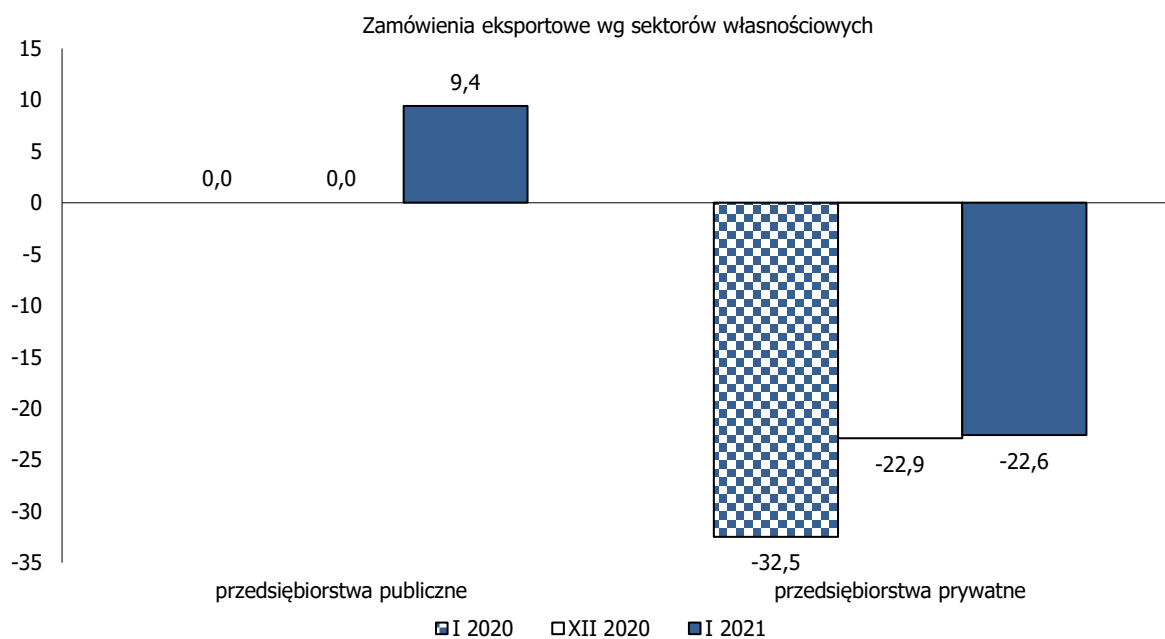

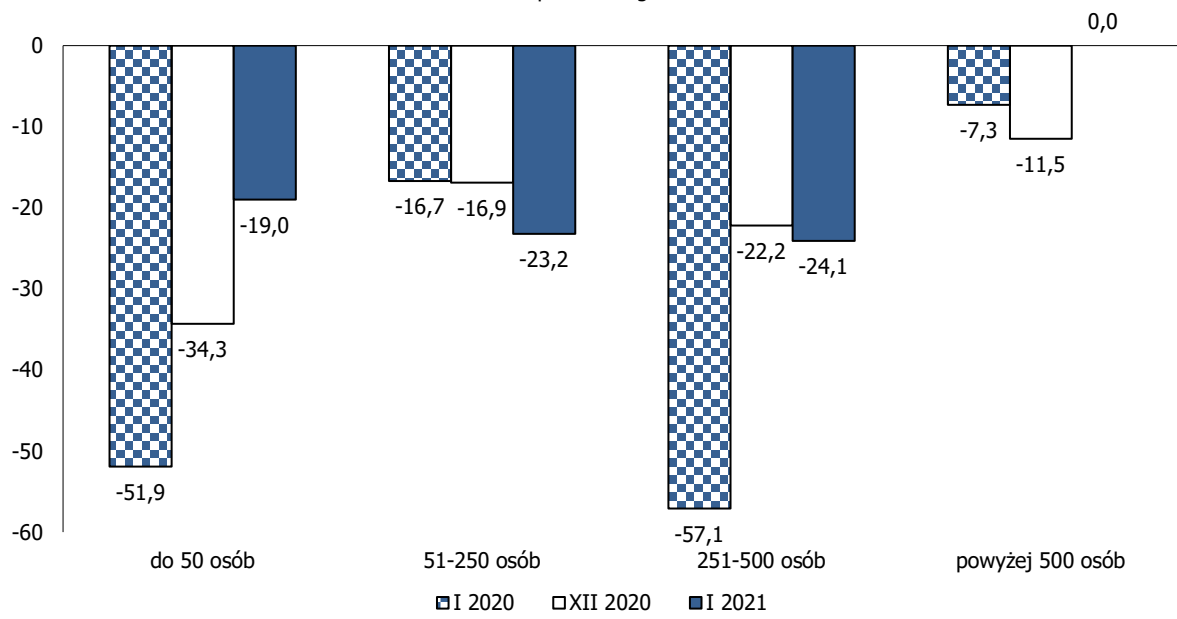
3. Zamówienia eksportowe

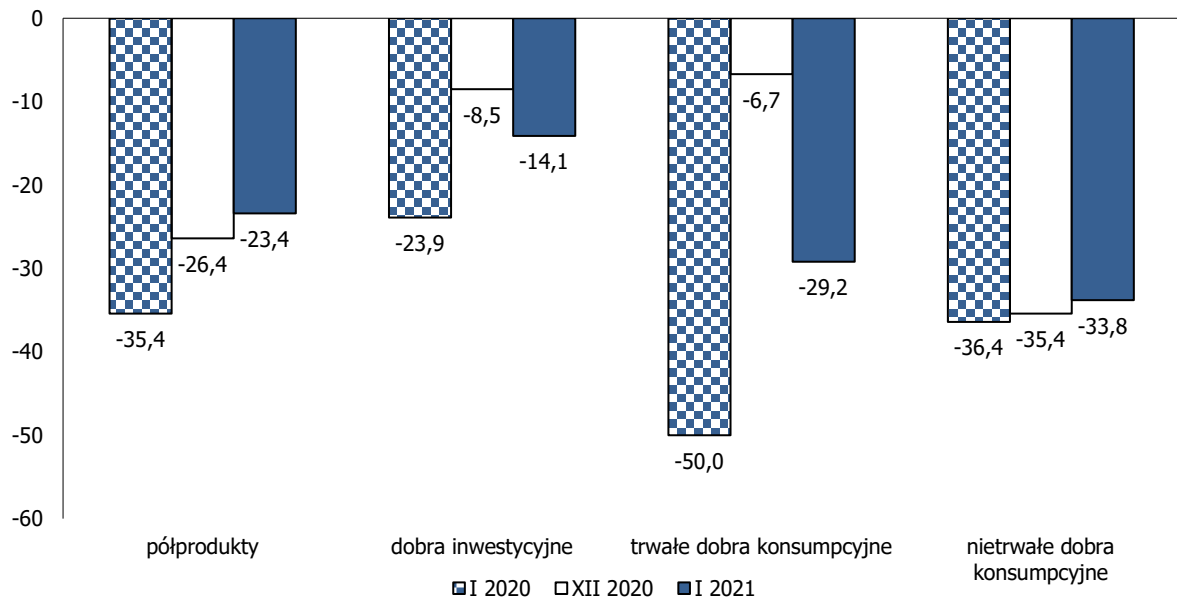
	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
wzrost	9,4	20,4	15,7	14,5	14,5	21,3
brak zmiany	52,2	44,8	52,1	50,1	51,0	51,4
spadek	38,4	34,8	32,1	35,4	34,6	27,3
nie dotyczy	65,6	45,9	16,4	17,8	27,9	28,3
saldo (1.-3.)	-29,0	-14,3	-16,4	-21,0	-20,1	-6,0

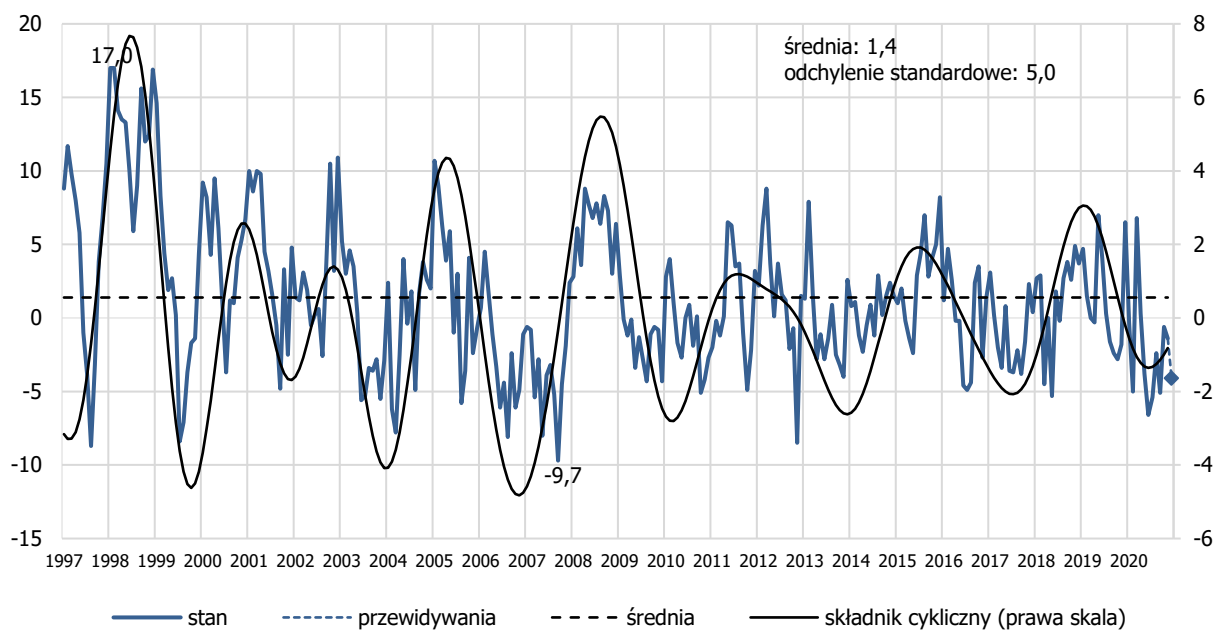
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

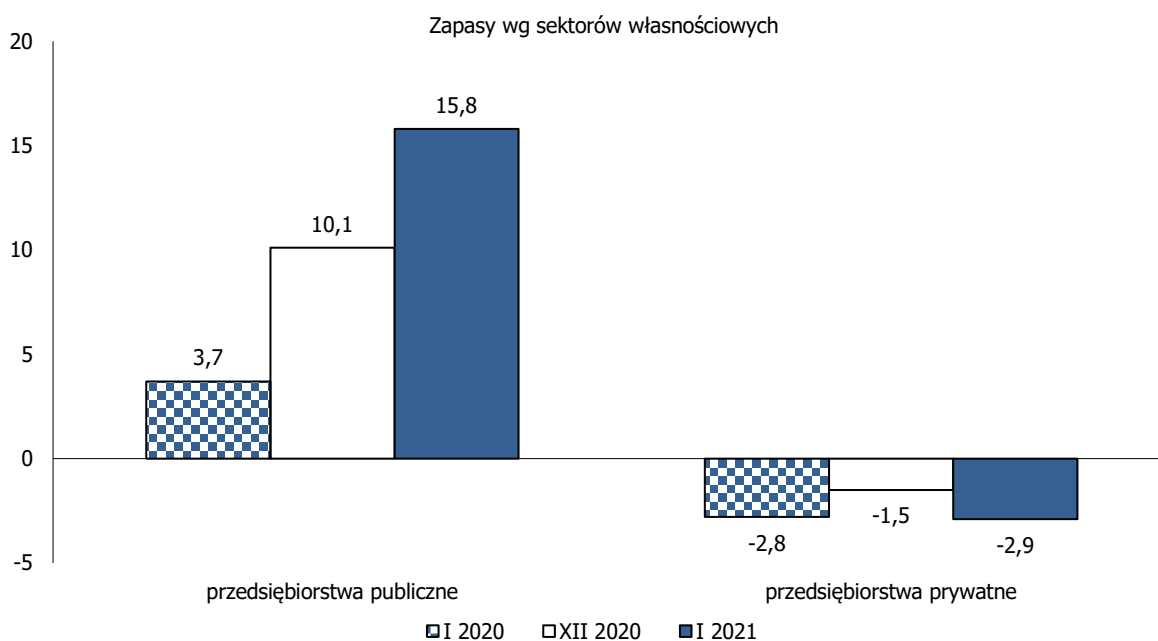
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

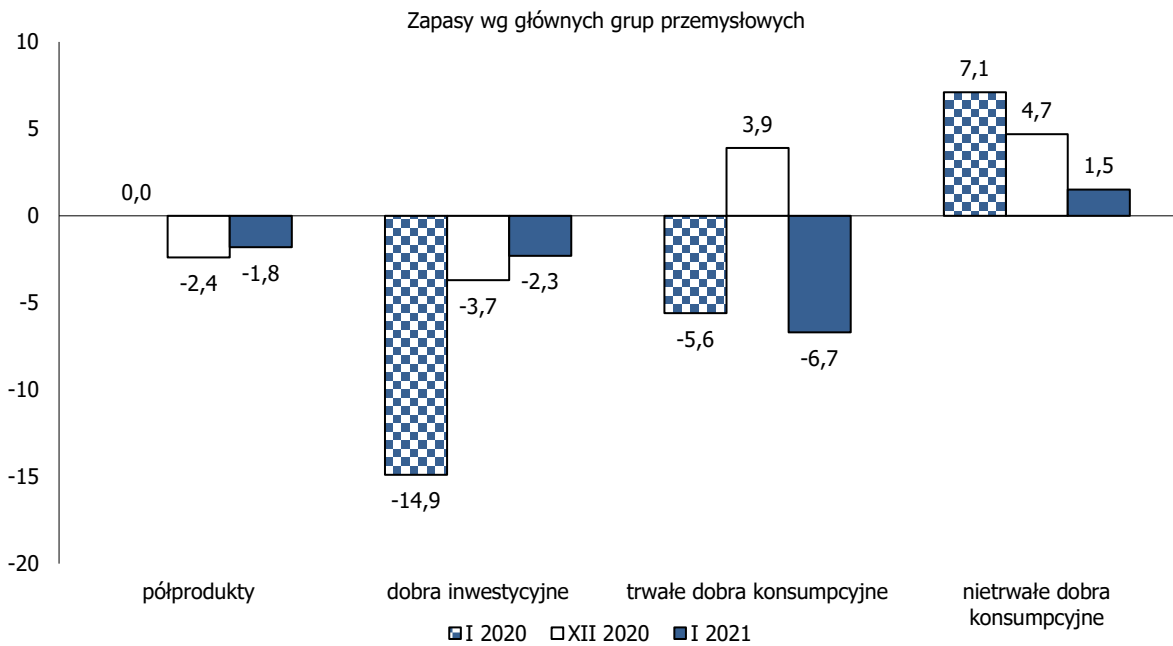
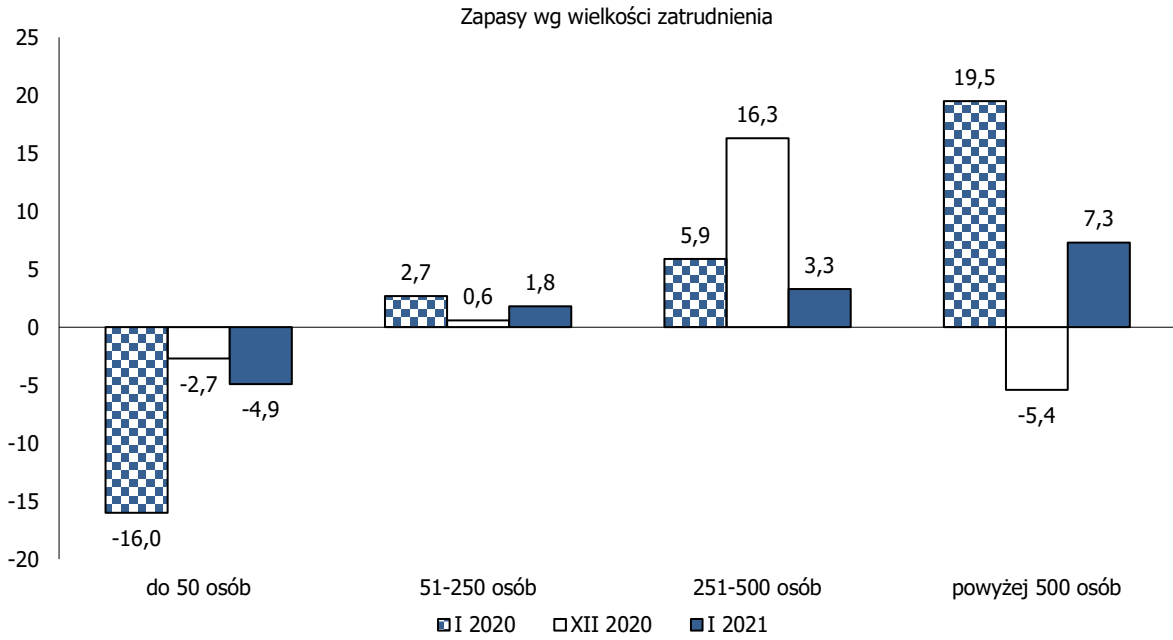

4. Zapasy

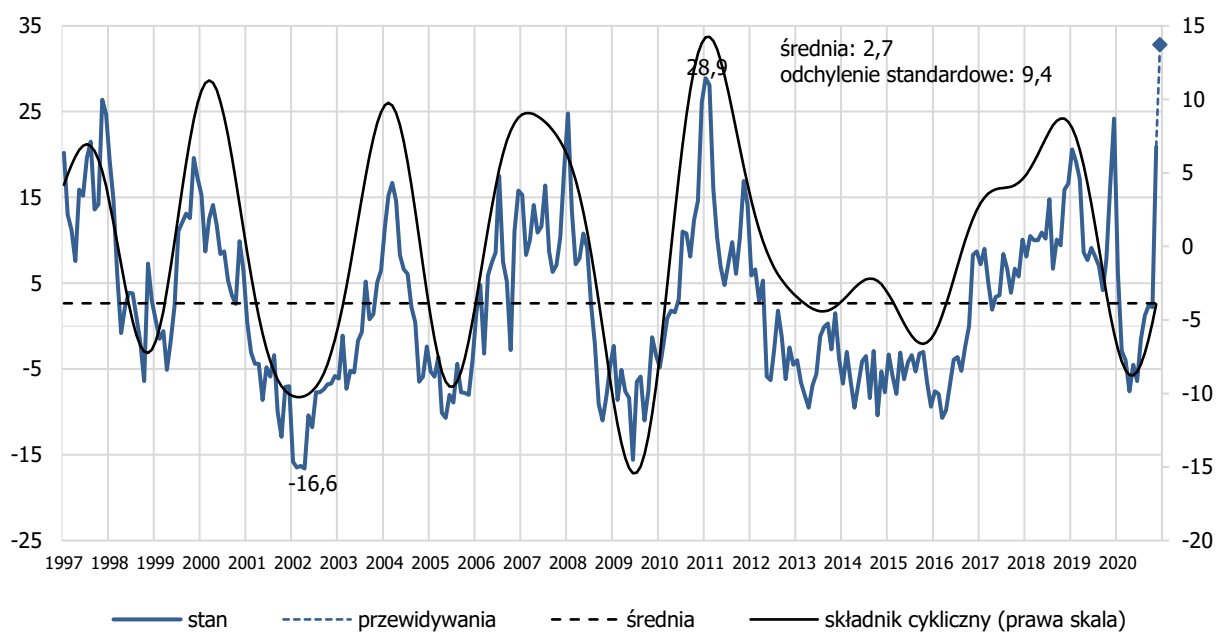

	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
wzrost	17,4	14,0	10,3	13,4	13,1	10,5
brak zmiany	63,3	69,6	74,3	72,5	72,5	74,9
spadek	19,3	16,4	15,4	14,1	14,4	14,6
saldo (1.-3.)	-1,8	-2,4	-5,1	-0,6	-1,4	-4,1

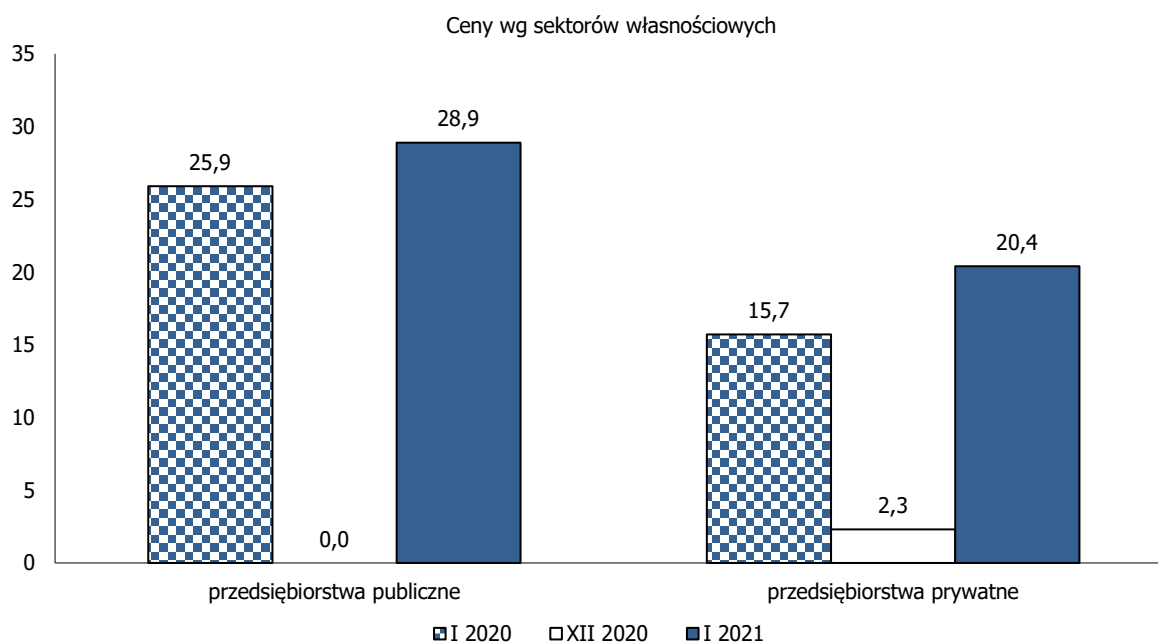

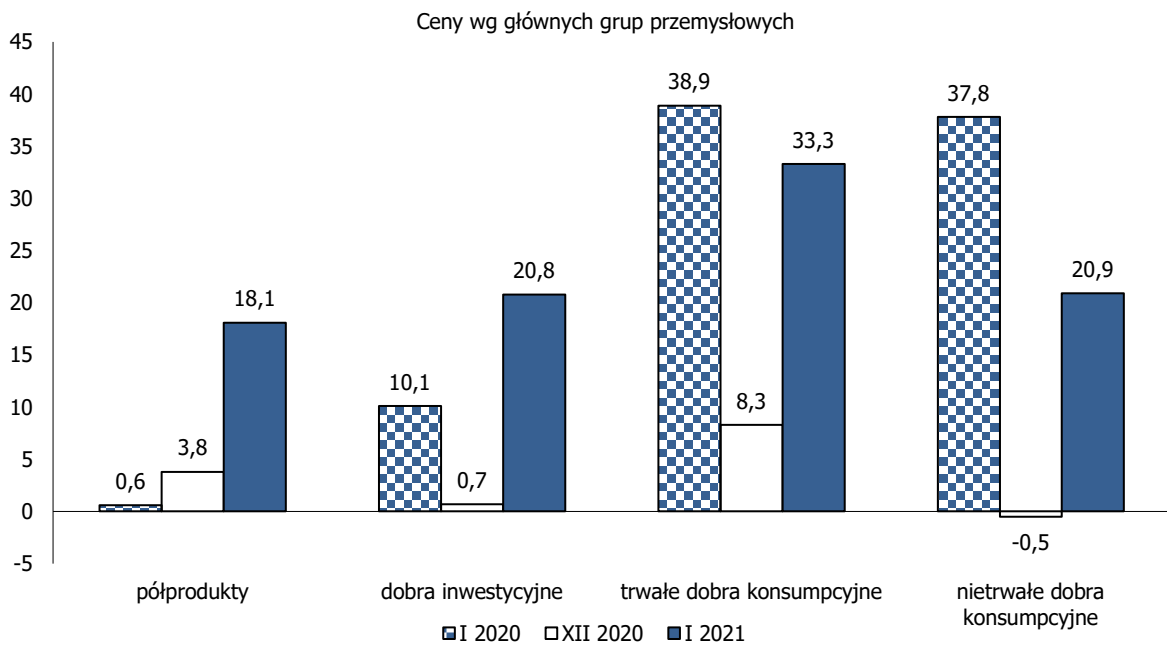
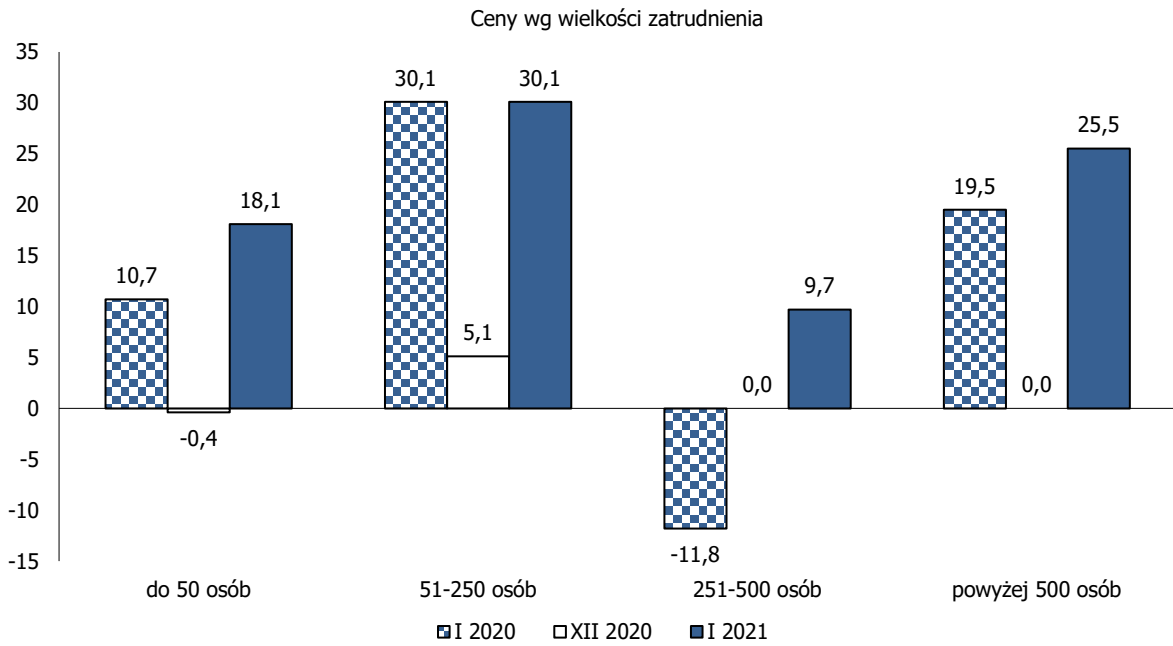

5. Ceny

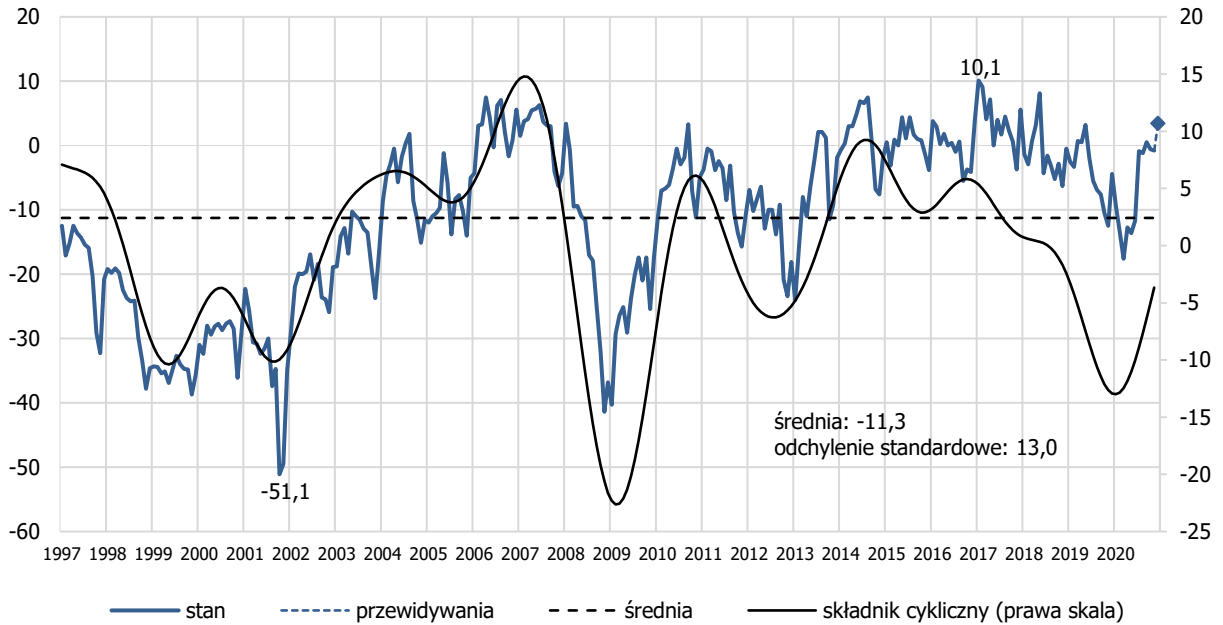

	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
wzrost	27,1	9,1	8,4	8,7	26,9	38,0
brak zmiany	62,1	83,0	85,6	84,7	67,1	56,8
spadek	10,7	7,9	6,0	6,6	6,0	5,2
saldo (1.-3.)	16,4	1,2	2,4	2,2	20,9	32,8

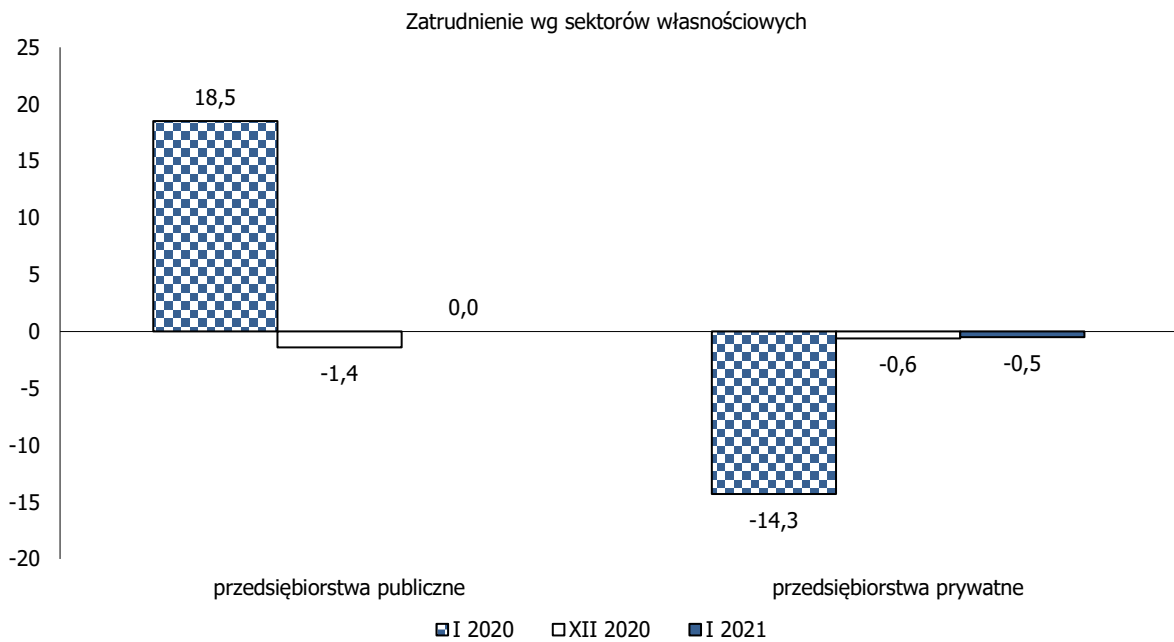

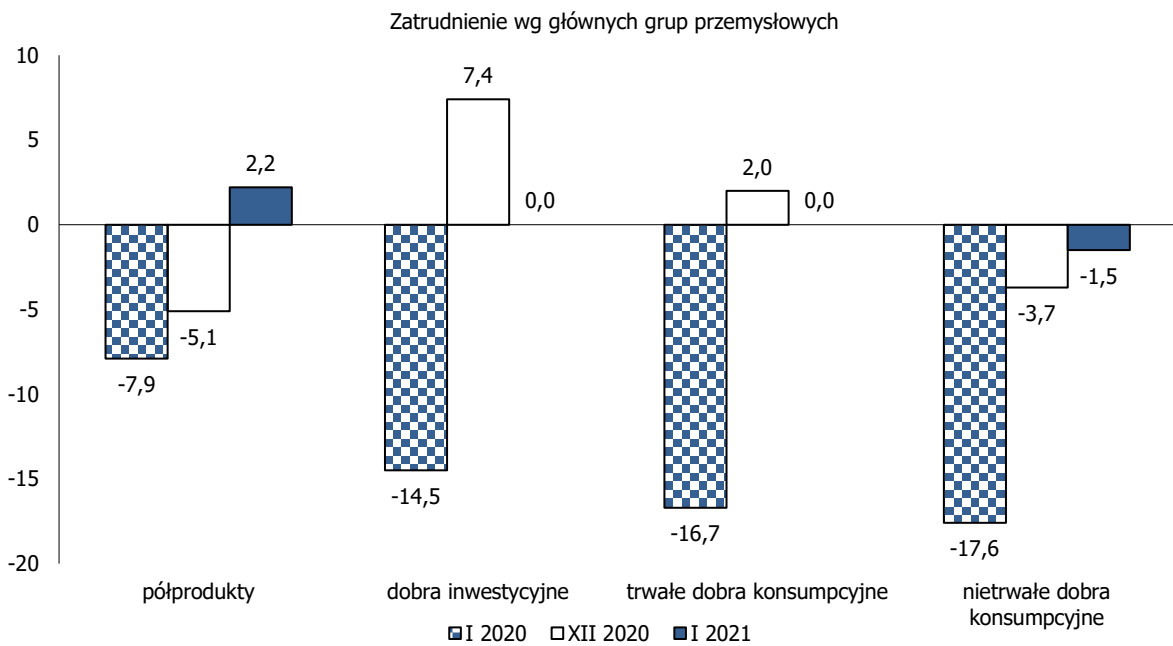
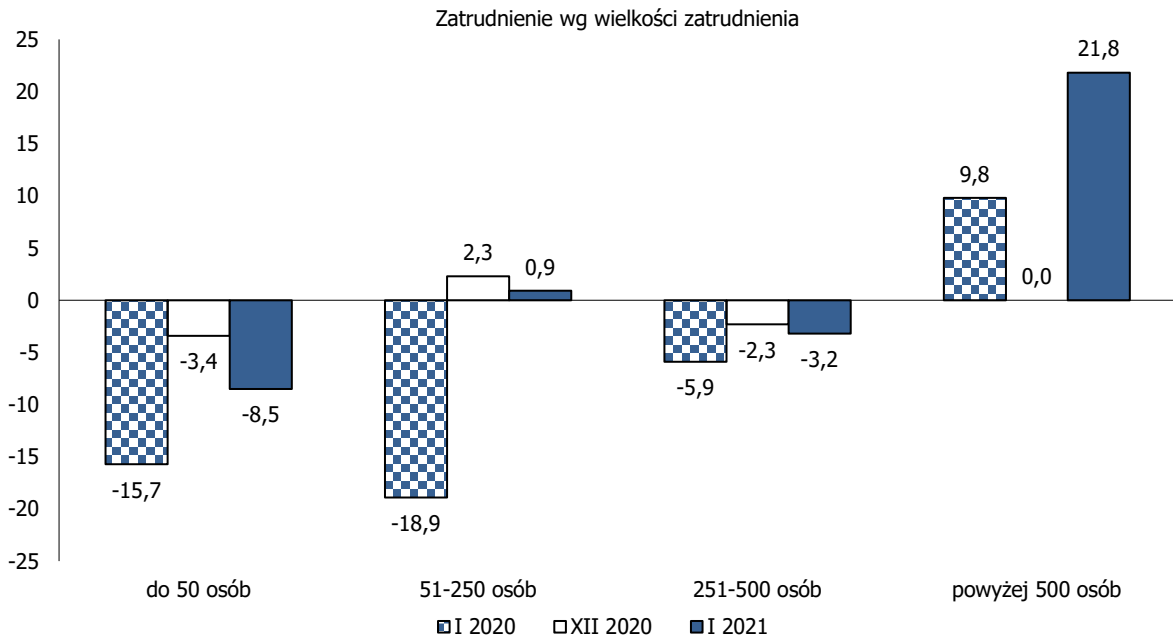

6. Zatrudnienie

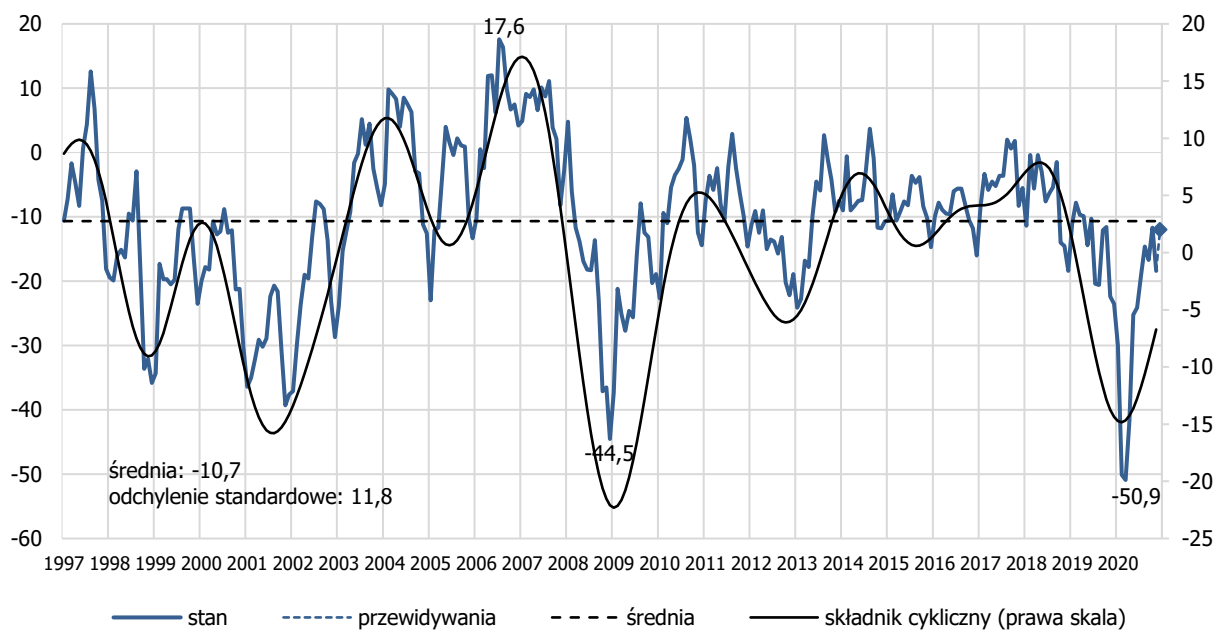

	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
wzrost	8,7	10,8	10,9	9,7	9,9	13,9
brak zmiany	70,2	77,2	78,8	80,0	79,3	75,7
spadek	21,2	12,0	10,4	10,3	10,8	10,5
saldo (1.-3.)	-12,5	-1,2	0,5	-0,6	-0,8	3,4

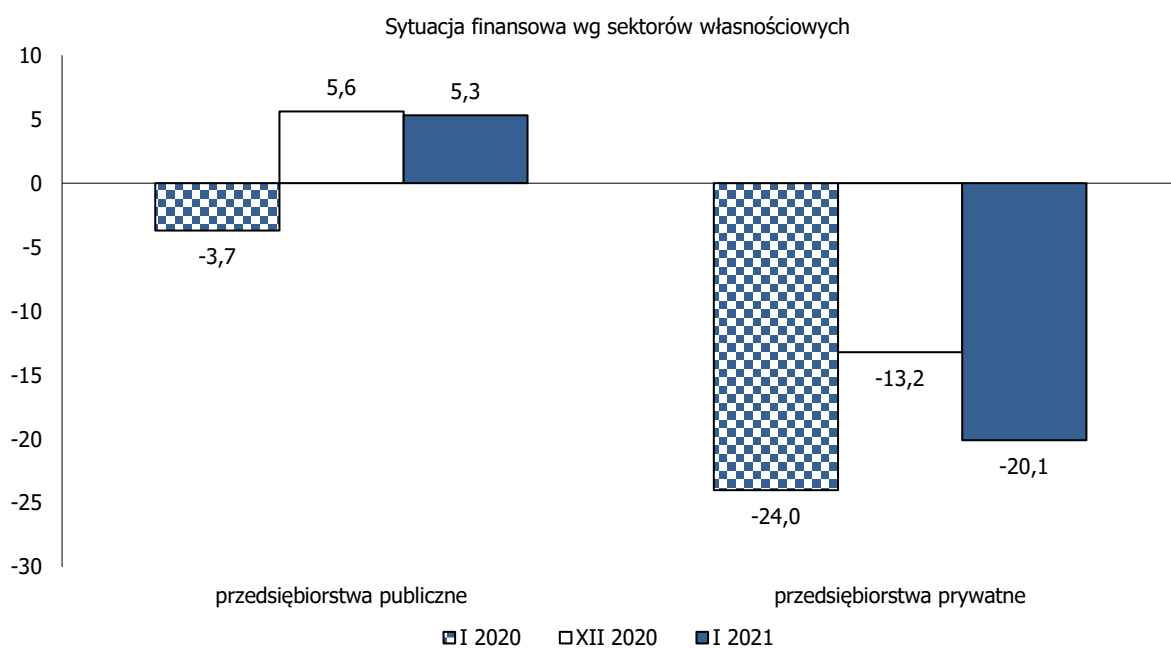

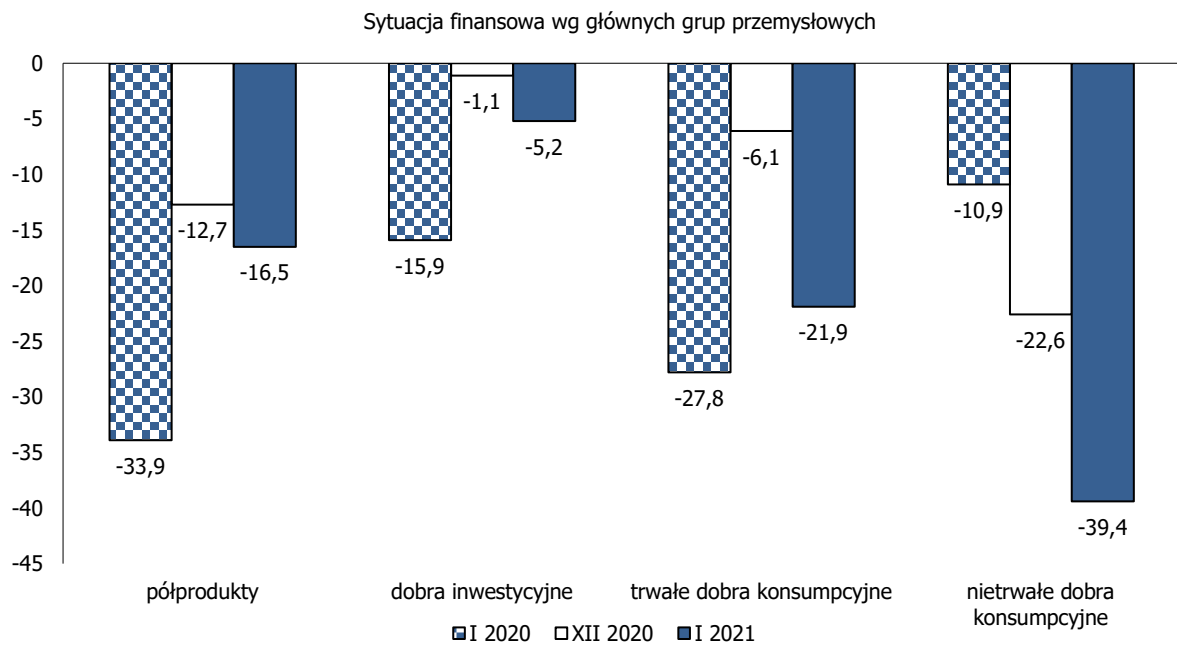
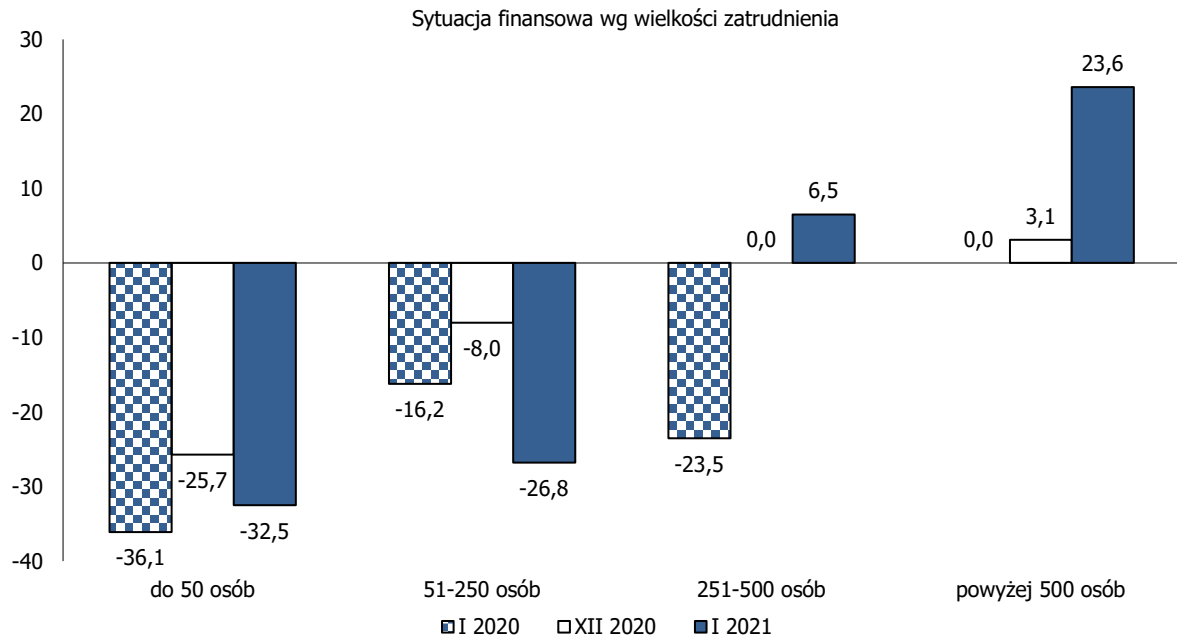

7. Sytuacja finansowa

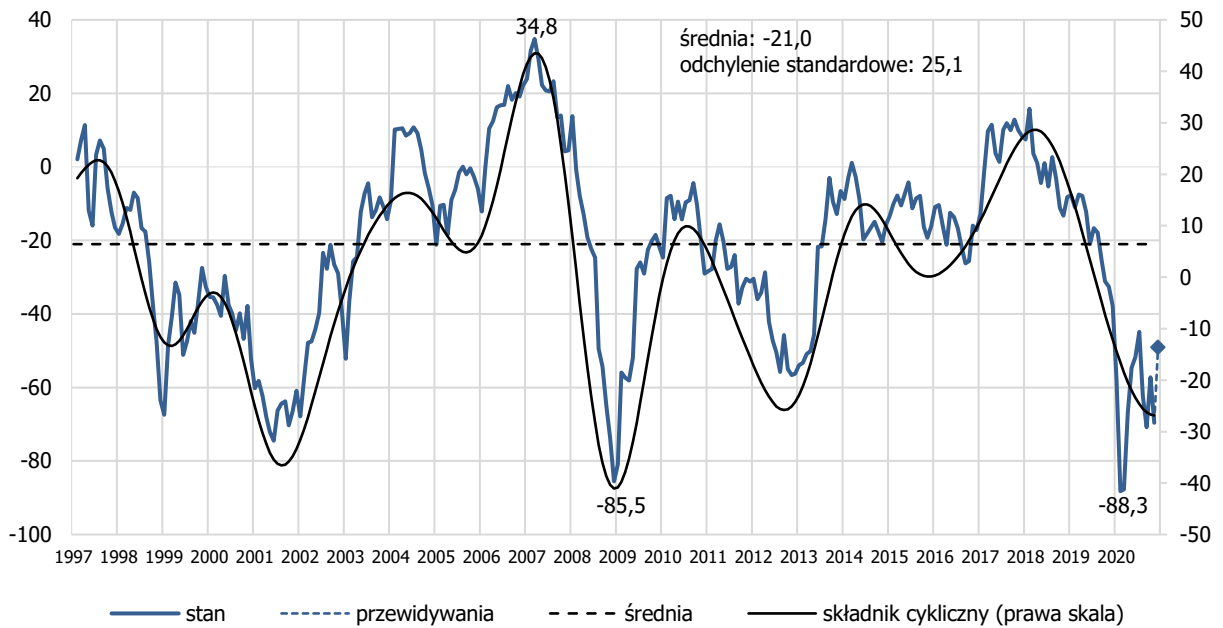

	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
poprawa	8,7	13,0	9,9	10,5	9,4	14,5
brak zmiany	60,2	59,3	63,5	67,2	62,8	59,1
pogorszenie	31,1	27,7	26,6	22,3	27,8	26,4
saldo (1.-3.)	-22,4	-14,6	-16,7	-11,7	-18,4	-12,0

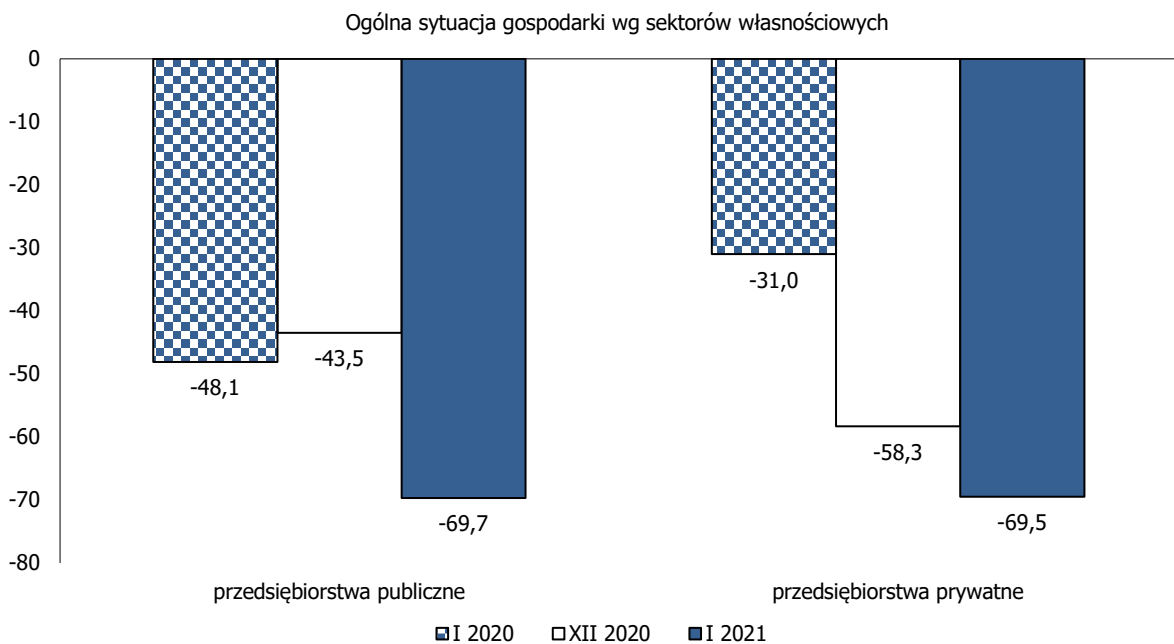

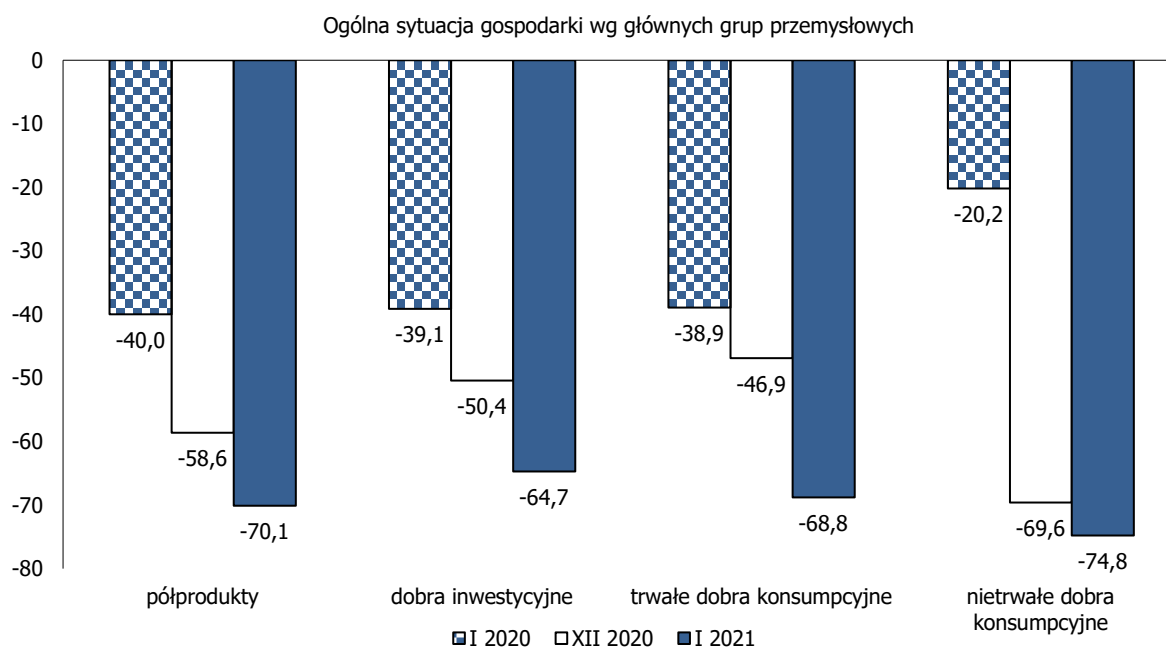
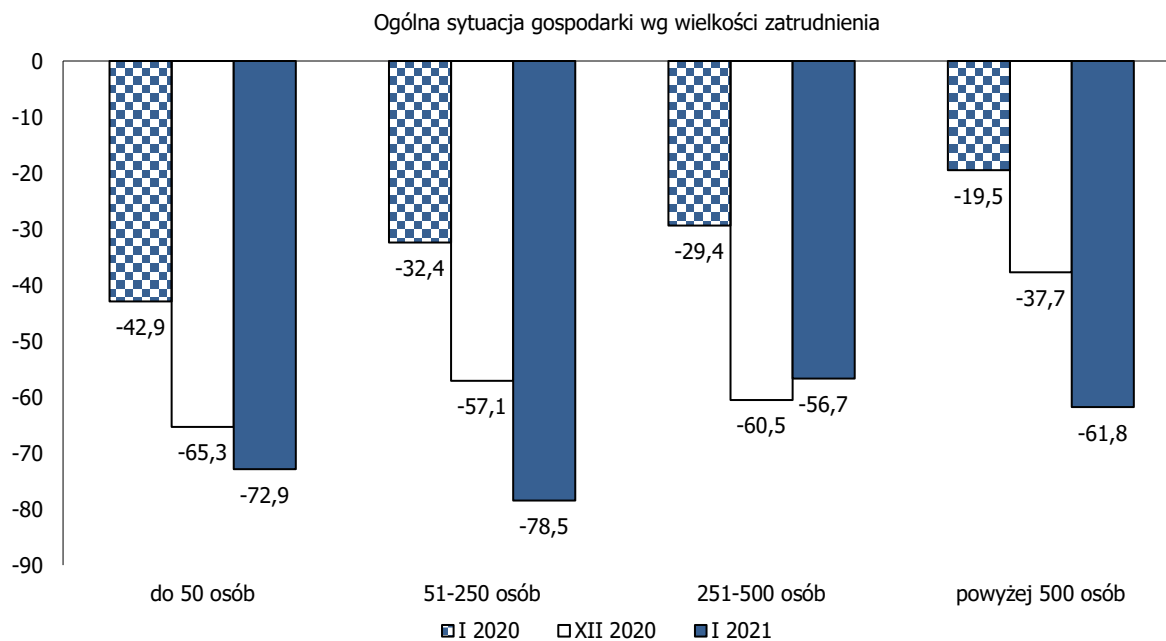

8. Ogólna sytuacja gospodarki

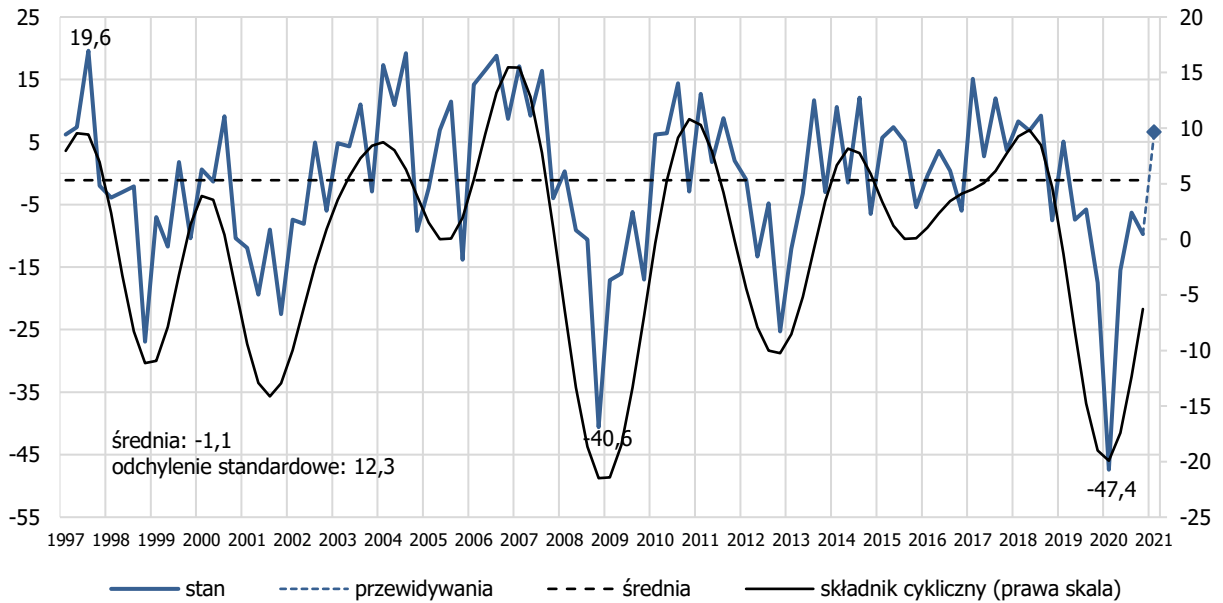

	I'20	X'20	XI'20	XII'20	I'21	przewidywania
poprawa	7,6	3,6	1,4	3,5	1,7	9,5
brak zmiany	52,2	30,7	26,5	35,7	27,0	32,0
pogorszenie	40,2	65,7	72,1	60,8	71,3	58,6
saldo (1.-3.)	-32,6	-62,2	-70,8	-57,2	-69,6	-49,1

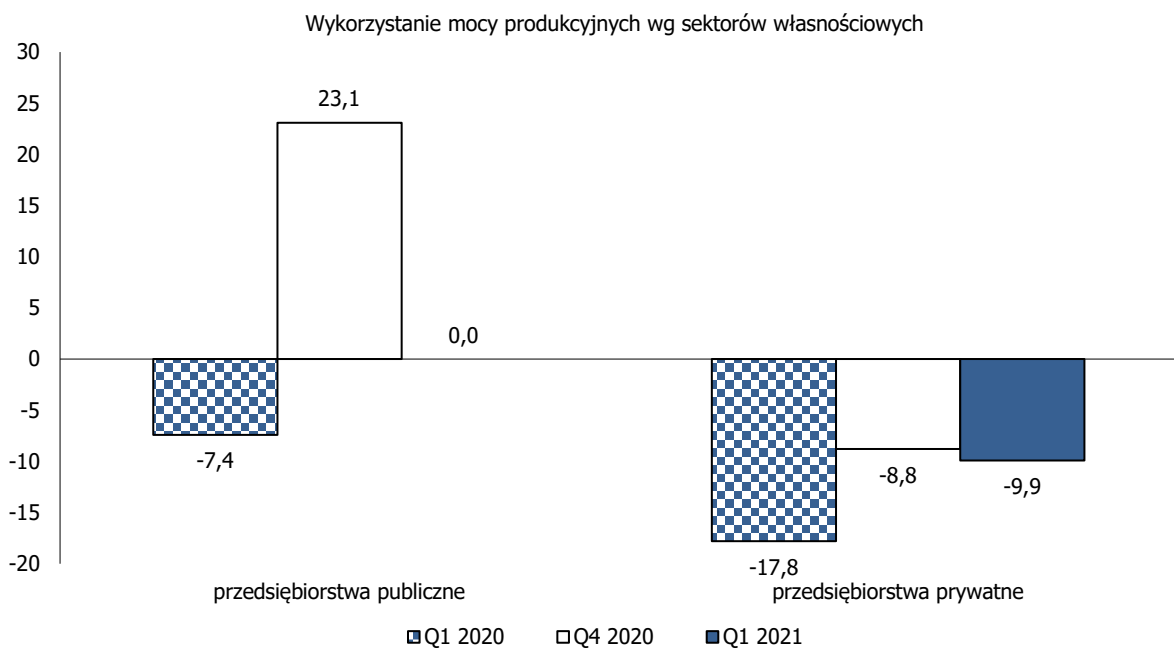

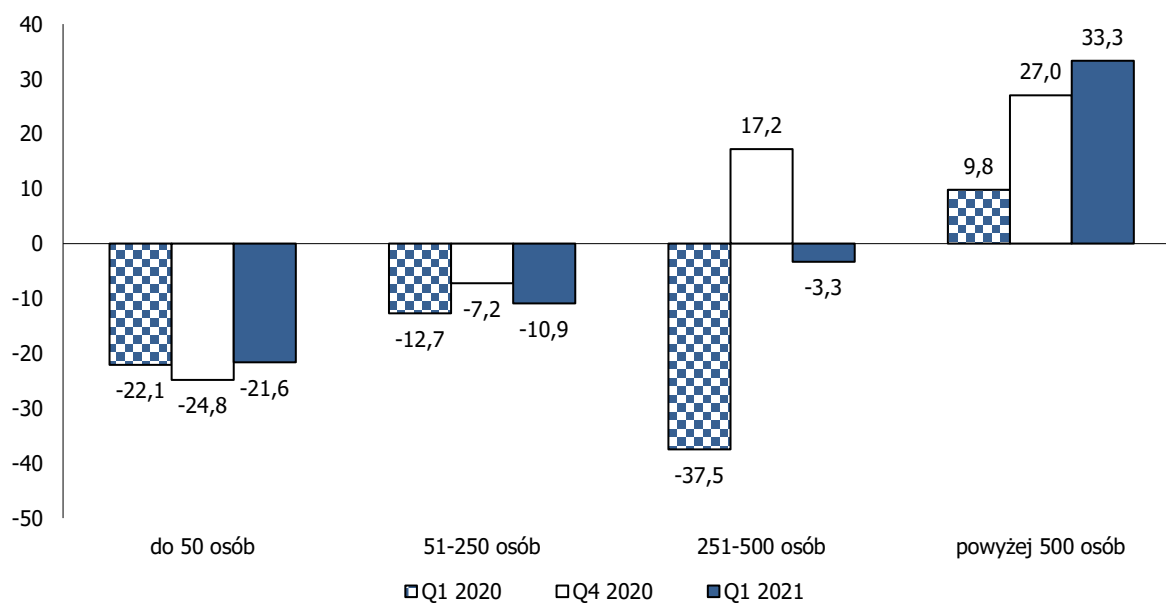
9. Wykorzystanie mocy produkcyjnych

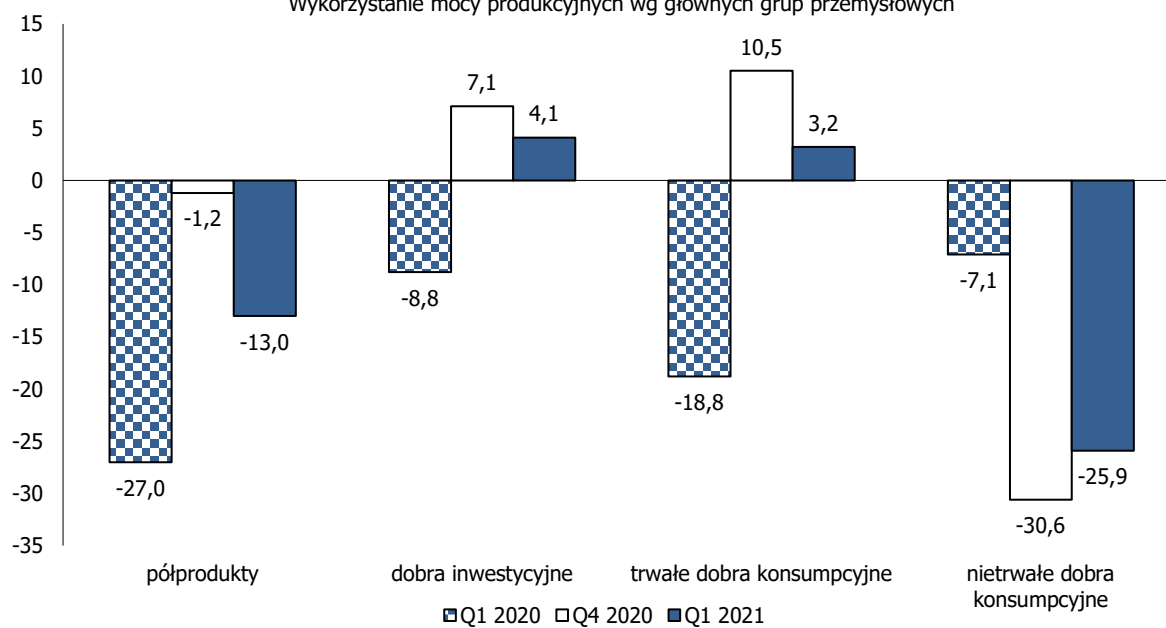
	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	QI 2021	przewidywania
wzrost	10,1	6,7	17,6	17,4	15,9	24,1
brak zmiany	62,3	39,1	49,2	58,8	58,6	58,4
spadek	27,6	54,1	33,2	23,8	25,5	17,5
saldo (1.-3.)	-17,5	-47,4	-15,5	-6,3	-9,7	6,6
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	68,8	55,8	67,3	75,7	56,1	53,0

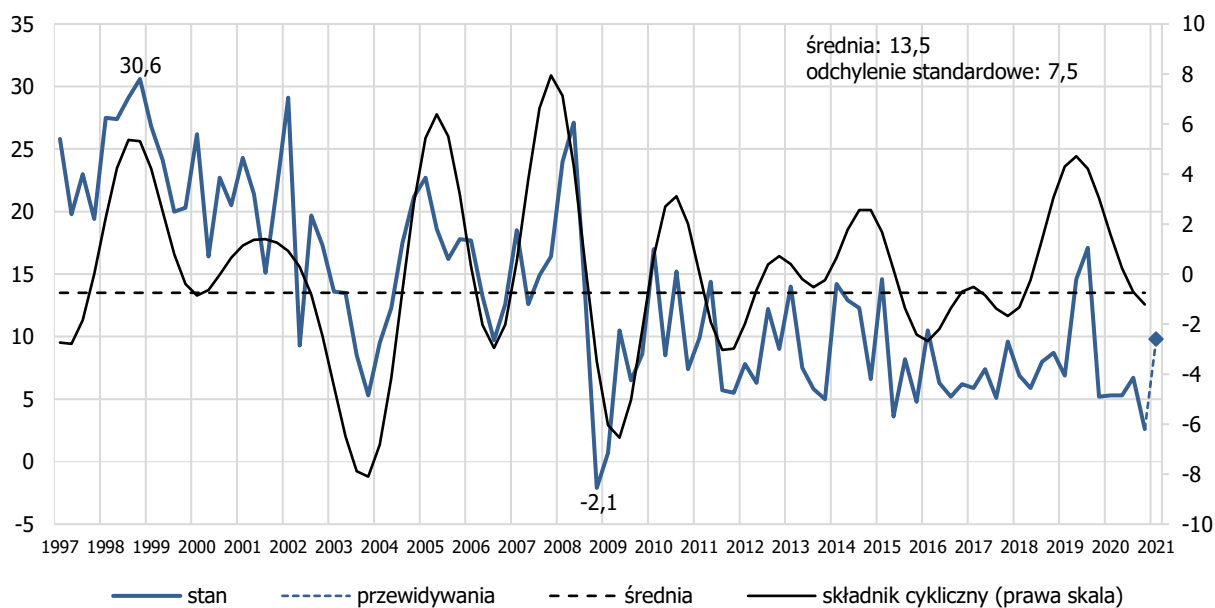
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg wielkości zatrudnienia

Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

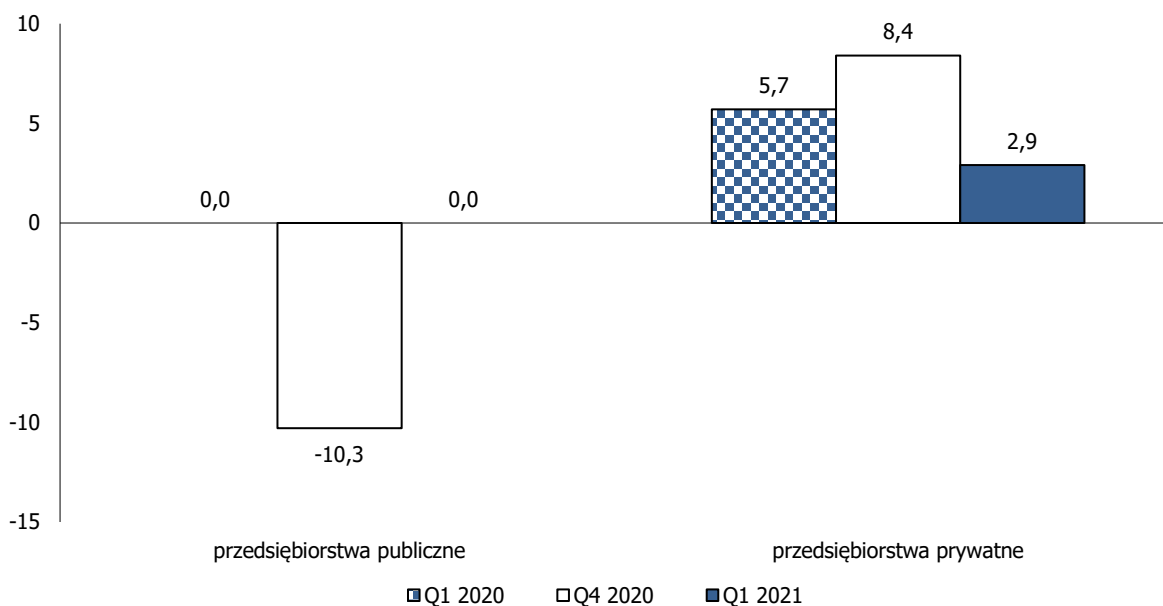

10. Konkurencyjność towarów zagranicznych

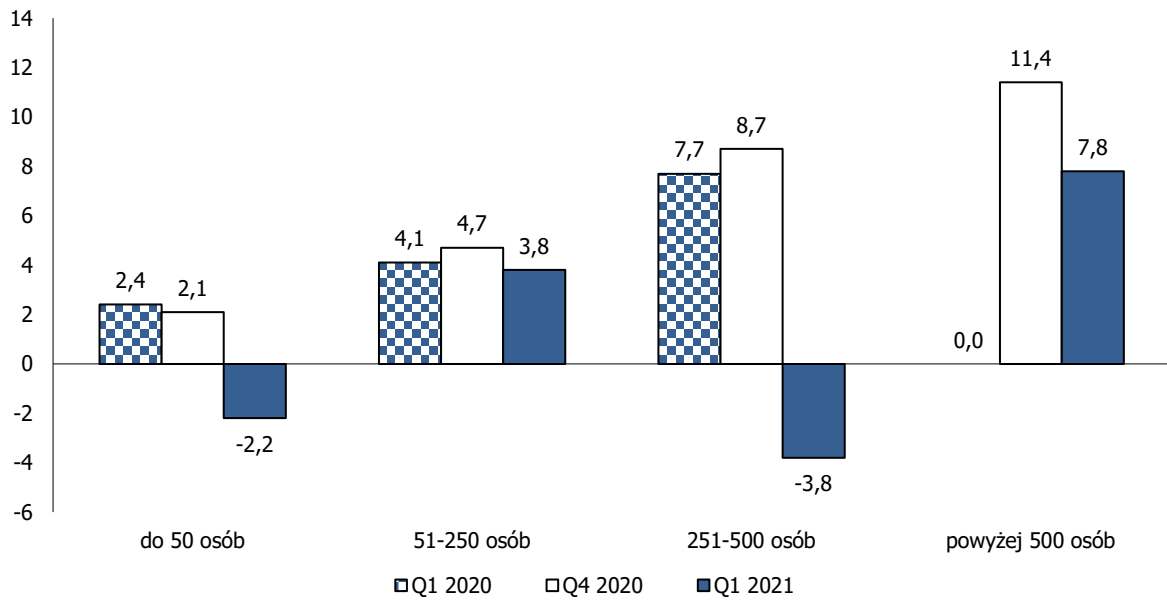

	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
wzrost	16,7	14,2	10,5	12,0	10,8	15,0
brak zmiany	71,8	76,9	84,2	82,6	81,0	79,9
spadek	11,5	8,9	5,3	5,3	8,2	5,1
trudno ocenić	50,8	88,2	51,8	51,9	37,3	40,0
saldo (1.-3.)	5,2	5,3	5,3	6,7	2,6	9,8

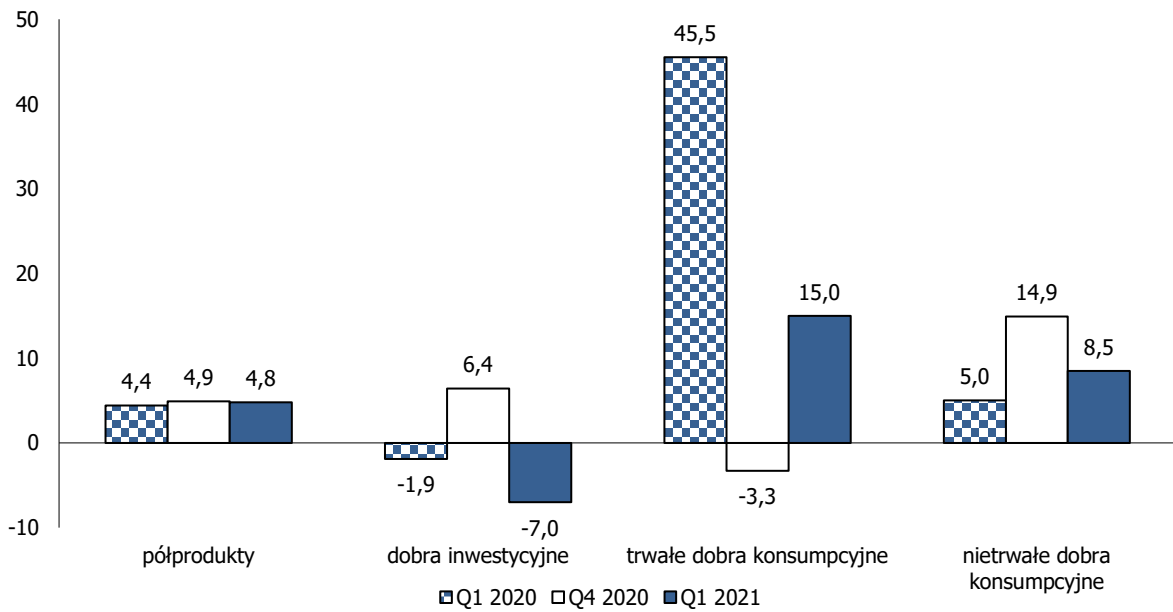
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg sektorów własnościowych

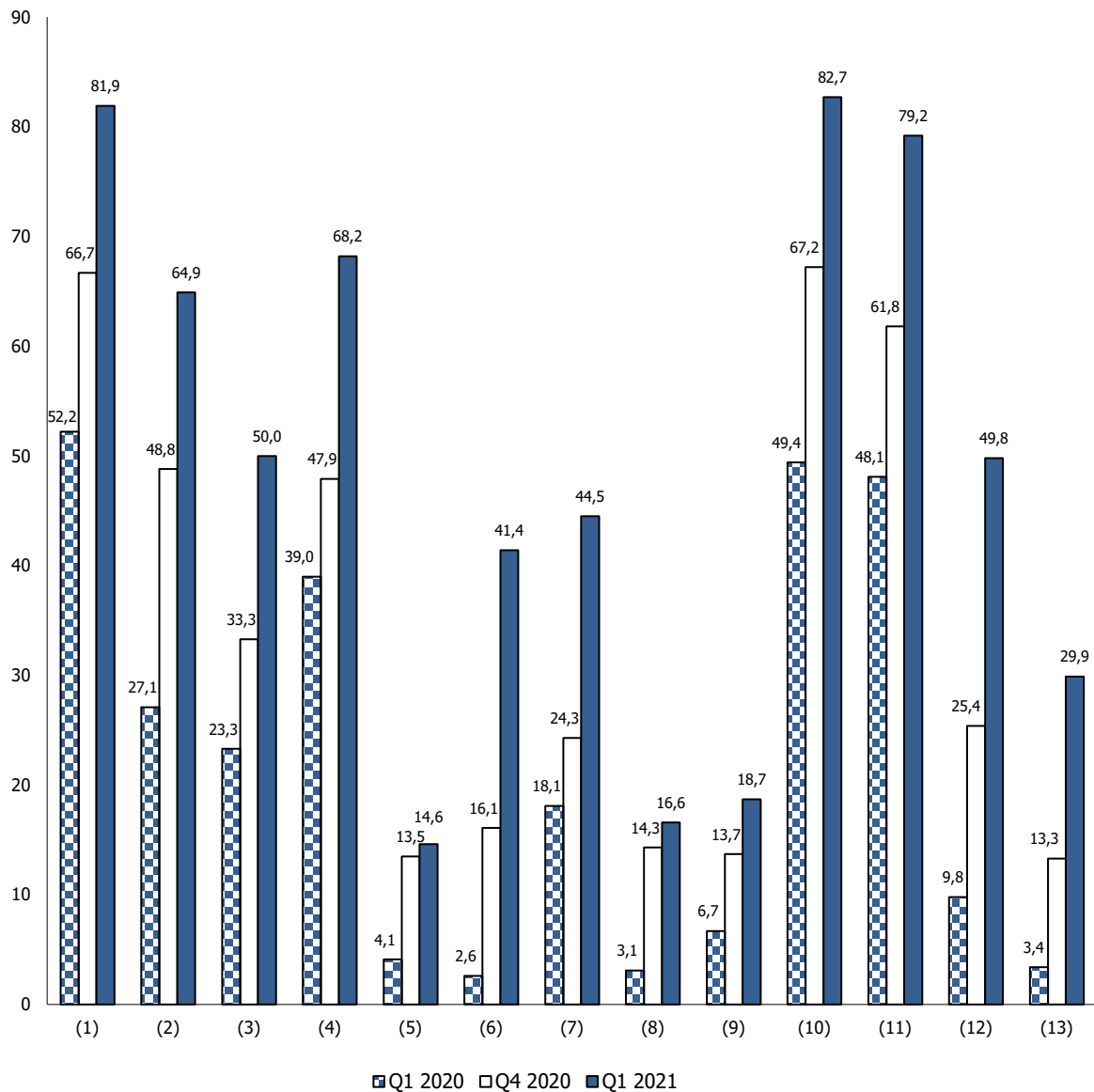
Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg wielkości zatrudnienia

Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg głównych grup przemysłowych

11. Bariery działalności gospodarczej

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

III. SUMMARY

January, 2021 was the second month in a row manufacturing activity grew. The increase was effected by augmenting positive cyclical factors. The industrial confidence indicator (ICI) rose by 2.3 pts, and is now higher than one year earlier by 8.9 pts. Manufacturers reported a rise in production and export orders. On the other hand, total orders and employment declined. Finished goods inventories decreased. Financial situation of firms and their assessment of general economic situation in Poland worsened. The balance of the latter hit the lowest level since May, 2020. Though production increased, the capacity utilization rate (56.1%) dropped almost to the figure of the second quarter of 2020 (55.8%), which remains the record low. Selling prices of manufactured goods substantially increased. The surveyed firms expect manufacturing activity and overall economic activity to continue growing over the next months.